

ALGEMENE INFORMATIE ONDERWIJSREGELING EXAMENREGELING

TECHNICUS SERVICE EN ONDERHOUD ELEKTROTECHNIEK EN INSTRUMENTATIE

CREBONR. 25309

**Orgb Opleidingen, Grotestraat 24, 6067 BR Linne
BRIN 30XG**

Colofon

Titel **Onderwijs- en examenregeling Technicus service en onderhoud
elektrotechniek en instrumentatie Orgb Opleidingen**

Versie **1**

Datum **September 2022**

Inhoud

ALGEMENE INFORMATIE	1
ONDERWIJSREGELING	1
EXAMENREGELING	1
TECHNICUS SERVICE EN ONDERHOUD ELEKTROTECHNIEK EN INSTRUMENTATIE	1
CREBONR. 25309	1
INLEIDING	5
2.ALGEMENE INFORMATIE	6
2.1 Toelatingseisen beroepsbegeleidende leerweg	6
2.2 Vooropleidingseisen	6
2.3 Kwalificatieplicht	7
2.4 Keuzedelen en vrije ruimte	7
3.DE ONDERWIJSREGELING	8
3.1. Informatie	8
3.2 Aard van de werkzaamheden van het beroep Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie	8
3.3. Het onderwijs	9
3.4. Het onderwijsprogramma, urenverantwoording en lestijden	9
3.5. Studieduur, studiebelastinguren en studiefinanciering	11
3.6. Klachten van studenten	12
3.7. Beschikbaarheid huisvesting van de opleiding	12
3.8. De beroepspraktijkvorming	12
3.9. Beroepsvereisten en certificeerbare eenheid	13
3.10. Kosten	13
3.11. Toezicht op onderwijs	13
4.DE EXAMENREGELING	14
4.1. Inleiding	14
4.2. Begripsbepalingen	14
4.3. Inschrijving	14
4.4. Aanwezigheid	15
4.5. Vrijstellingen en EVC's	15
4.6. Examenprogrammering	15
4.6.1 Indeling van de examens	15
4.7. Fraudebepalingen	16
4.8. Uitslag	17
4.9. Beroep	17
4.10. Beoordeling en diplomering	17
4.11. Beroepspraktijkvorming	18
4.12. Studieadvies	18
4.13. Afwijkingen	18
4.14. Onvoorziene omstandigheden	18
5.1. Examencommissie	19

5.2.	Deelname aan examens	19
5.3.	Hulpmiddelen	19
5.4.	Examinator	19
5.5.	Ooproep	19
5.6.	Ziekte/overmacht	19
5.7.	Verlaten/toetreden examenruimte	19
5.8.	Inzagerecht	20
5.9.	Geheimhouding	20
5.10.	Afwijkende beoordeling.....	20
6.	DE EXAMENS	21
6.1.	Beoordelingsnormen.....	21
6.2.	Examenplan	21
6.3.	Diplomering	23
7.	Commissie van Beroep voor de examens.....	23
7.1.	Beroep examinering.....	23
7.2.	Gegevens Examencommissie en Commissie van beroep examinering	24
8.	BEGRIPPENLIJST	25
9.	NAMEN EN ADRESSEN	27
	Bijlage 1 Leermiddelen	28
	Bijlage 2Eisen loopbaan en burgerschap	29
	Bijlage 3Keuzedelen Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie	31
	Bijlage 4 Opleidingsplan Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie (crebo 25309) 37	

INLEIDING

Orgb Opleidingen is gespecialiseerd in begeleiding en scholing van studenten met een achterstand tot de arbeidsmarkt en in om- en bijscholing van werkenden. Door een intensieve begeleiding, zowel bij de schoolse activiteiten als bij het werkend leren, ondersteunt Orgb Opleidingen deze doelgroep bij het verkrijgen van een diploma en zo nodig een vast arbeidscontract.

Vanaf mei 2014 verzorgt Orgb Opleidingen een aantal Crebo erkende opleidingen in Nederland. Een Crebo-opleiding is een door de overheid en het bedrijfsleven erkend diploma dat alleen onder toezicht van de Onderwijsinspectie mag worden uitgevoerd. Het diploma heeft 'maatschappelijke' waarde en vergroot de kansen op de arbeidsmarkt. Orgb heeft haar eigen visie hoe een Crebo opleiding voor de genoemde specifieke doelgroep moet worden aangeboden.

In dit document, de Onderwijs- en examenregeling, is alle belangrijke informatie vastgelegd over de Orgb opleiding 'Technicus elektrotechniek'.

De Wet Educatie en Beroepsonderwijs (hierna afgekort tot WEB) is leidend bij dit onderwijs. De WEB heeft betrekking op het verzorgen van middelbaar beroepsonderwijs en de wijze van examineren en de verantwoording die daarbij hoort. Dit betekent dat Orgb Opleidingen, als onderdeel van het erkend opleiden, gebonden is aan de WEB en voor wat betreft informatieverschaffing richting de student veelal de 'taalgebruiks- en onderwijsregels' zal volgen.

De WEB schrijft bijvoorbeeld voor dat Orgb Opleidingen een zorgplicht heeft voor wat betreft een goede organisatie en de kwaliteit van de opleiding (artikel 7.4.8 uit de WEB).

De overheid houdt 'de vinger aan de pols' en eist dat het onderwijs van voldoende kwaliteit is. Hiervoor is het noodzakelijk dat Orgb Opleidingen het onderwijs tot in detail uitschrijft en het voor iedereen duidelijk is wat de wederzijdse verwachtingen zijn.

In deze Onderwijs- en examenregeling (hierna afgekort tot OER) staat, naast het onderwijsprogramma, op welke wijze de beoordeling van de student plaatsvindt en onder welke voorwaarden de student het diploma krijgt uitgereikt. Dit is een, zoals gezegd, door de overheid erkend diploma.

Bij aanvang van de opleiding wordt de OER bekendgemaakt aan de studenten die staan ingeschreven in bovenstaande opleiding.

Wij wensen je heel veel succes met de opleiding!

Namens het bevoegd gezag van Orgb Opleidingen,

Drs. Joep Vossen, directeur

2. ALGEMENE INFORMATIE

Deze OER geldt voor de onderstaande opleiding van Orgb Opleidingen. Alle ORGB-opleidingen worden aangeboden in de zgn. beroepsbegeleidende leerweg of in de derde leerweg. Wat dat precies inhoudt wordt verderop in dit document uitgelegd.

Diplomanaam	Crebonummer	Niveau
Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie	25309	4

2.1 Toelatingseisen beroepsbegeleidende leerweg

In het Middelbaar Beroepsonderwijs onderscheiden we drie manieren om een diploma te behalen, de zgn. leerwegen. Dit zijn de beroeps opleidende leerweg (bol), de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) en de derde leerweg (ovo).

Orgb Opleidingen biedt de bbl-variant en de derde leerweg (ovo) aan. In een bbl-opleiding van Orgb Opleidingen krijg je minimaal 200 uur per jaar lessen en/of trainingen en werk/leer je in de praktijk op de werkvloer. Deze stage bestaat uit 650 uur op jaarbasis. Voor dit praktijkdeel van de opleiding, de beroepspraktijkvorming (hierna afgekort tot BPV) genoemd, werkt/leert de student bij een erkend leerbedrijf en houdt hij een opdrachtenboek bij.

Daarnaast moet hij/zij rekenen op huiswerk, op jaarbasis ongeveer 440 uur.

De beroepsbegeleidende leerweg (bbl) staat uitsluitend open voor degenen voor wie de volledige leerplicht, als bedoeld in paragraaf 2 van de leerplichtwet 1969, is geëindigd.

In de derde leerweg (ovo) is de opleiding en de lesstof verdeeld in blokken die een vooraf vastgestelde studiebelasting vertegenwoordigen. Als de student alle blokken onderwijs heeft gevolgd en voldoende stage (BPV) heeft gelopen (minimaal 650 uur) kan een student examenwaardig verklaard worden en examen doen.

In de uitvoering lijken de bbl en de ovo erg op elkaar zij het dat bij ovo de urennormen flexibeler gehanteerd worden.

Orgb Opleidingen heeft met elke student die zich inschrijft een intakegesprek.

Tijdens dit gesprek wordt gekeken of en op welke manier de toekomstige student het beste kan worden begeleid. De begeleiding heeft betrekking op het onderwijsprogramma maar ook welke coachingsvorm het beste past tijdens de leer-werkzaamheden.

Als toelatingseis hanteert Orgb Opleidingen dat de aspirant student binnen de doelgroep moet passen waartoe Orgb Opleidingen opleidt.

2.2. Vooropleidingseisen

Aan inschrijving voor de bovenstaande opleiding stelt de wet vooropleidingseisen vast.

Voor instroom- en doorstroomrechten worden de wettelijke bepalingen aangehouden zoals vermeld in:

- De Doorstroomregeling VMBO-Beroepsonderwijs (ministerie van OCW, 2003)
- De WEB: Wet educatie en beroepsonderwijs (Staatsblad 501, 31 oktober 1995)

Voor de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie op niveau 4 geldt:

- Lbo-, Vbo- of Vmbo-diploma;
- Havo/Vwo met overgangsbewijs naar leerjaar 4;
- Mbo-diploma op niveau 2-3

Ingeval een student niet aan deze vooropleidingseisen voldoet, beslist Orgb over toelating.

2.3 Kwalificatieplicht

Elke Nederlander moet, om een kans te maken op de arbeidsmarkt, in het bezit zijn van een diploma waarmee hij/zij kans maakt op werk. De overheid heeft bepaald dat voor jongeren een zogenaamde kwalificatieplicht noodzakelijk is. De kwalificatieplicht moet ertoe leiden dat meer jongeren een startkwalificatie behalen.

Een diploma op het niveau mbo 2 (of hoger) staat gelijk aan een startkwalificatie.

Volg je de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie en haal je je diploma (niveau 4), dan voldoe je aan de kwalificatieplicht.

2.4 Keuzedelen en vrije ruimte

Iedere student wordt een keuzemogelijkheid aangeboden die overeenkomt met de keuzedeelverplichting van de opleiding. Er dient daadwerkelijk sprake te zijn van een keuze. In overleg met de opdrachtgever/werkgever, worden voor een niveau 4 opleiding een keuzelijst bepaald van minimaal 4 keuzedelen (á 240 SBU).

De student aan een niveau 4 opleiding kiest uiteindelijk 3 keuzedelen. Voor de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie is in beginsel een keuzelijst gemaakt zoals weergegeven in bijlage 3.

In principe zal de student deze keuze vooraf bij inschrijving/ aanvang van de opleiding maken. Wisselen van keuzedeel kan in overleg tussen de student en Orgb plaatsvinden.

Het keuzedeel is een verplicht onderdeel van de opleiding en wordt afgesloten met een examen. Het keuzedeel wordt afgesloten met een verslag. Het examen bestaat uit een presentatie van het verslag. Deze presentatie dient minimaal gehouden te worden ten overstaan van een examinator maar kan ook in de groep of tijdens het mondeling Nederlands worden afgenomen.

3. DE ONDERWIJSREGELING

3.1. Informatie

Zodra je ingeschreven staat als student aan een van de erkende opleidingen van Orgb Opleidingen ga je een werk-leertraject volgen. Omdat je ingeschreven staat bij een erkende mbo-opleiding gebruiken we in dit document en alle andere officiële documenten het woord 'student'.

Een student bij Orgb Opleidingen die de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie volgt, wordt over de opleiding en alles wat daarmee te maken heeft geïnformeerd d.m.v. een:

- Studiebijsluiter;
- Onderwijs- en examenregeling, incl. de rooster en examenplanning;
- Studentenstatuut;
- Studentenvolgsysteem.

Daarnaast tekent de student een:

- Onderwijsovereenkomst;
- Leerwerk overeenkomst (= bpv-overeenkomst).

De opleidingstrajecten bij Orgb Opleidingen zijn over het algemeen gericht op studenten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Orgb Opleidingen heeft haar onderwijs zo ingericht dat juist deze doelgroep maximaal aandacht krijgt en intensief wordt begeleid tijdens de opleiding op school maar ook op de werkvloer.

De opleidingen van Orgb zullen je ondersteunen bij het verhogen van je kennis, houding en vaardigheden om in het betreffende beroep aan de slag te gaan. Gezien de doelgroep die Orgb Opleidingen bedient, ligt er een groot accent op het begeleiden van de student en het aanleren van belangrijke basisvaardigheden.

3.2 Aard van de werkzaamheden van het beroep Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie

De technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie werkt bij productie-, installatie- en servicebedrijven, die zich richten op onderhoud, storingsanalyse en modificatie van (het mechatronische, elektrische en/of meet- en regeltechnische deel van) industriële apparatuur, installaties en systemen. Voorbeelden zijn productiemachines, procesinstallaties, liftinstallaties en railvoertuigen. Hij is de spil tussen werkvoorbereiding en de opdrachtgever/klant of leidinggevende. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden en omvang, gewicht, complexiteit van de apparatuur en dergelijke, werkt hij bij de opdrachtgever/klant of in een servicewerkplaats.

Hij heeft te maken met gevarieerde omstandigheden, ruimtes van uiteenlopende aard en omvang en alle typen industriële systemen van zowel kleine als grote omvang. Installaties en systemen kennen doorgaans een combinatie van elektrotechnische, mechanische, besturingstechnische en communicatieve functies. Met de context "mechatronica" wordt bedoeld dat de technicus aan alle functies van installaties en systemen werkt. Met de context "instrumentatie" wordt bedoeld dat de technicus aan elektro-, meet- en regeltechnische (delen van) installaties en systemen werkt.

De technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie beschikt over verantwoordelijkheidsgevoel, is zelfverzekerd, betrouwbaar, neemt initiatieven en heeft autoriteit. Hij werkt uit zichzelf volgens de regels op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en heeft een zeer groot besef van veiligheid.

Hij wil kwalitatief goed werk afleveren dat voldoet aan de eisen en wensen van de opdrachtgever/klant en laat nooit een onveilige situatie achter. Hij beschikt over analytische vermogens en technisch inzicht en handelt adequaat bij opdrachten die onvolledig zijn of uitgaan van onjuiste vooronderstellingen. Hij stelt zich klantvriendelijk en representatief op. Hij vormt door zijn gedrag, uiterlijk en de uitvoering van

het werk het visitekaartje van het bedrijf en lost conflictsituaties op waarbij hij zowel het belang van de opdrachtgever/klant als van zijn bedrijf in het oog houdt.

Hij beseft dat zijn werk overlast voor de opdrachtgever/klant kan opleveren en houdt daar zoveel mogelijk rekening mee.

Hij is leergierig, houdt regelmatig vakliteratuur bij en deelt als vanzelfsprekend “nieuwe” ervaringen en opgedane kennis over (technologische) ontwikkelingen die nuttig of belangrijk zijn met collega's.

3.3. Het onderwijs

De opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie van Orgb Opleidingen sluit aan op de werkzaamheden die hierboven zijn beschreven. Orgb Opleidingen biedt een inhoudelijk programma aan dat ook aansluit bij het betreffende kwalificatiedossier.

Een kwalificatiedossier (KD) is een officieel door het Ministerie van Onderwijs en het bedrijfsleven samengesteld document. Hierin staan de eisen beschreven waaraan de opleiding moet voldoen. Het gaat om kennis, (beroeps)houding en vaardigheden die je nodig hebt als 'beginnend beroepsbeoefenaar'.

De eisen die worden gesteld voor het verkrijgen van het diploma Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie zijn geformuleerd in het KD Service- en onderhoudstechniek. Deze zogenaamde beroepskwalificaties zijn vastgesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en worden erkend door de werkgevers en werknemersorganisaties uit de betreffende bedrijfstak.

Alle scholen en opleidingsinstituten die opleiden voor het diploma Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie zijn gehouden aan de inhoud van het Kwalificatiedossier.

De wijze waarop een opleidingsinstituut dit inhoudelijk organiseert en aanbiedt is, binnen bepaalde grenzen, een vrijheid van de onderwijsinstelling of het opleidingsinstituut.

Orgb Opleidingen zal, vanwege de doelgroep, veel aandacht besteden aan de basisvaardigheden die noodzakelijk zijn om als werknemer toegang te laten krijgen tot de arbeidsmarkt.

3.4. Het onderwijsprogramma, urenverantwoording en lestijden

Het onderwijsprogramma en de examinering van de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie bestaat uit het Basisdeel met twee kerntaken en het profieldeel met één kerntaak. Deze kerntaken zijn vervolgens in werkprocessen uitgewerkt.

Basisdeel:

Kerntaak 1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen

Werkproces:

- B1-K1-W1 Bereidt inspectie van apparatuur, installaties en systemen voor
- B1-K1-W2 Neemt voorzorgsmaatregelen voor de inspectiewerkzaamheden
- B1-K1-W3 Voert zintuiglijke inspectie uit aan apparatuur, installaties en systemen
- B1-K1-W4 Voert metingen en testen uit aan apparatuur, installaties en systemen
- B1-K1-W5 Stelt een eerste diagnose en rapporteert resultaten
- B1-K1-W6 Rondt inspectiewerkzaamheden aan apparatuur, installaties en systemen af

Kerntaak 2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen

Werkproces:

- B1-K2-W1 Bereidt werkzaamheden voor, voor het verhelpen van storingen aan en optimaliseren van apparatuur, installaties en systemen
- B1-K2-W2 Neemt voorzorgsmaatregelen voor het verhelpen van storingen aan en optimaliseren van apparatuur, installaties en systemen
- B1-K2-W3 Demonteert, bewerkt, herstelt en monteert componenten van apparatuur, installaties en systemen
- B1-K2-W4 Controleert en test uitgevoerde werkzaamheden aan apparatuur, installaties en systemen

- B1-K2-W5 Levert apparatuur, installaties en systemen op
- B1-K2-W6 Rondt de onderhouds- en modificatiewerkzaamheden af

Profieldeel:

Kerntaak 1: Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen in het elektro-, meet- en regeltechnisch en mechatronisch deel van apparatuur, installaties en systemen

Werkproces:

- P8-K1-W1 Bereidt storingswerkzaamheden voor
- P8-K1-W2 Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen
- P8-K1-W3 Stelt het elektro-, meet- en regeltechnische of mechatronische deel van systemen af en regelt deze in
- P8-K1-W4 Begeleidt collega's

De koppeling van de lesinhoud aan het kwalificatiedossier is weergegeven in het opleidingsplan Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie en als bijlage 4 bij deze OER gevoegd.

Tijdens de lessen zullen alle onderdelen van de kerntaak worden behandeld en tijdens de stage uitgevoerd.

In het opleidingsplan in bijlage 4 is zichtbaar op welke wijze dit in een rooster wordt vormgegeven.

Compleet lesprogramma

In het lesprogramma zijn de vakken Nederlands en Rekenen opgenomen. Voor de Nederlandse taal (schrijven, spreken en gesprekken voeren) en Rekenen geldt voor de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie dat hiervoor binnen Orgb Opleidingen een instellingsexamen wordt afgenomen. Voor Nederlands (lezen en luisteren) wordt het (landelijke) centraal examen afgenomen.

Daarnaast wordt er per student een inspanning verwacht voor 'maatschappijvorming': 'loopbaan en burgerschap'. Hiervoor wordt geen apart examen afgelegd maar geldt wel een inspanningsverplichting. Zoals reeds beschreven volgt iedere student keuzedelen die afgerond worden met een verslag en een examen.

Toelichting bij Nederlands

Voor het Nederlandse onderwijs zijn de eisen vastgelegd van basisschool tot en met het hoger onderwijs. Het gaat om kennis en vaardigheden. Voor deze opleiding is niveau 3F vereist. Het vak Nederlands heeft betrekking op:

- Luisteren
- Lezen
- Gesprekken voeren
- Spreken
- Schrijven

De lessen Nederlands zijn maatwerklessen. Afhankelijk van de doelgroep zal er een programma worden samengesteld. Orgb Opleidingen beschikt hiervoor over speciale leermiddelen die inspelen op de wensen en het niveau van de student.

Toelichting bij Rekenen

Voor Rekenen zijn de eisen vastgelegd die een student moet kennen en kunnen. Het gaat om kennis en vaardigheden. Deze kennis en vaardigheden zijn weergegeven in vier rekenniveaus. Voor deze opleiding wordt bij Rekenen het niveau 4 vereist. In de Rekeneisen staat het functioneel gebruik van rekenen centraal. De beoordeling van rekenen is van toepassing op onderstaande rekendomeinen:

- Grootheden en eenheden
- Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld
- Verhoudingen herkennen en gebruiken
- Procenten gebruiken
- Omgaan met kwantitatieve informatie

In de Rekeneisen zijn vier thema's geformuleerd die voor de mbo-doelgroep van belang zijn: • studie en werk • vervoer • wonen • vrije tijd

Tijdens de lessen Rekenen wordt uitgelegd wat je moet doen. Er wordt gewerkt met een voor de doelgroep geschikte lesmethode.

Toelichting bij Loopbaan en Burgerschap (LB)

Wat kom je als werknemer, maar ook als burger tegen in het dagelijks leven, hoe kan ik mijn gelijk halen, hoe kom ik aan een paspoort, hoe werkt de politiek? Dat zijn belangrijke vragen waarop antwoord wordt gegeven bij LB. De onderwerpen zijn: politiek-juridisch, economie, sociaal-maatschappelijk, vitaal burgerschap en loopbaan. In bijlage 2 wordt de inhoud van LB weergegeven.

In deze opleiding zal tijdens de lessen ruimschoots aandacht worden besteed aan deze onderwerpen, op het niveau van de student.

Orgb Opleidingen zal voor LB geen apart examen afnemen, maar de student moet wel aantonen (de bewijslast ligt bij de student) dat hij de lessen waarin LB zijn verwerkt, heeft gevolgd. De student heeft aantoonbaar aan de inspanningsverplichting voldaan.

Toelichting bij Keuzedelen

Alle studenten wordt een keuzemogelijkheid aangeboden die overeenkomt met de keuzedeelverplichting van de opleiding. Er dient daadwerkelijk sprake te zijn van een keuze. In overleg met de opdrachtgever/werkgever, wordt voor een niveau 4 opleiding een keuzelijst bepaald van minimaal 4 keuzedelen (à 240 SBU).

De student kiest uiteindelijk 3 keuzedelen. Voor de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie is in beginsel een keuzelijst gemaakt zoals weergegeven in bijlage 3. In principe zal de student deze keuze vooraf bij inschrijving/ aanvang van de opleiding maken. Wisselen van keuzedeel kan in overleg tussen de student en Orgb plaatsvinden.

Het keuzedeel is een verplicht onderdeel van de opleiding en wordt afgesloten met een examen. De lesstof van het keuzedeel wordt afgesloten met een verslag. Het examen bestaat uit een presentatie van het verslag. Deze presentatie dient minimaal gehouden te worden ten overstaan van een examinator maar kan ook in de groep of tijdens het instellingsexamen Nederlands mondeling (onderdelen spreken en gesprekken voeren) worden afgenomen.

3.5. Studieduur, studiebelastingen en studiefinanciering

De directie van Orgb Opleidingen heeft de lengte van de studie Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie vastgesteld op veertig weken per leerjaar. Per jaar wordt er ongeveer 1600 uur inspanning verwacht van de student. Deze inspanning wordt uitgedrukt in studiebelastingen.

De opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie kent een studiebelasting per jaar verdeeld over 2 of 3 studiejaar.

Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie crebonr. 25309	
Per studiejaar	
Lesuren	200
BPV uren op de werkvloer	650
BPV zelfstudie	310
Huiswerk	440
SBU	1600

Studiebelastingen (SBU) zijn de uren die aan de opleiding worden besteed. Dat wil zeggen, de uren die begeleid bij Orgb Opleidingen worden gevolgd (contacturen en beroepspraktijkvormingsuren) en de uren die aan huiswerk en zelfstudie worden besteed.

De studieduur wordt door Orgb Opleidingen vastgesteld op basis van de te verwachten studielast.

Omdat elk bedrijf anders is, zullen de vaardigheden in de werk-leerperiode moeten worden aangeleerd binnen de daarvoor per schooljaar geplande 650 uren. Hiervoor wordt een Praktijk-opdrachtenboek bijgehouden. De student bepaalt zelf, in overleg met het bedrijf, wanneer welk onderdeel uit het Praktijk-opdrachtenboek wordt uitgevoerd.

Vanuit Orgb Opleidingen wordt de student intensief begeleid. Er worden veel begeleidingsuren besteed aan iedere student.

3.6. Klachten van studenten

Orgb Opleidingen streeft naar een goede opleiding, zowel in de programmering als in de uitvoering. Door frequent overleg met de studenten zal worden getoetst of het noodzakelijk is om de programmering, lessen, examinering en de begeleiding aan te passen.

Voor Orgb Opleidingen is het altijd van belang dat:

- Onderwijs van goede kwaliteit wordt geleverd;
- Er goede verhoudingen tussen Orgb Opleidingen en de studenten zijn. Goede verhoudingen tussen Orgb Opleidingen en de student beginnen met volledige openheid en helderheid over alle zaken die voor een student van belang zijn;
- De roosters, onderwijsprogramma's, toetsen, examens en voor de student belangrijke afspraken en regelingen duidelijk en gemakkelijk vindbaar zijn;
- Er sprake is van een prettig klimaat tijdens het opleiden;
- Studenten moeten kunnen leren in een geschikte leer- en werkomgeving, met prettige lokalen, goede voorzieningen en adequate leeromstandigheden;
- Er een gevoel is dat de mening van de student serieus genomen wordt.
- Er contact wordt gezocht met studenten die problemen aangeven of een klacht overwegen.

Mocht een student toch een formele klacht willen indienen, dan staat er in het Studentenstatuut van Orgb Opleidingen een beschrijving hoe te handelen.

3.7. Beschikbaarheid huisvesting van de opleiding

Goede scholing vindt plaats in een goede leeromgeving. Orgb Opleidingen heeft in Linne de beschikking over een eigen lokaal en ook bij werkgevers kan gebruik gemaakt worden van ruimtes waar lessen worden gegeven en die voldoen aan de eisen van een leslokaal.

Na afloop van elk studiejaar zal Orgb Opleidingen onder de studenten aan de opleidingen de huisvestingskwaliteit evalueren. In studentenenquêtes zal de student specifiek naar dit onderdeel worden gevraagd. De studentenenquête maakt onderdeel uit van Orgb Opleidingen kwaliteitszorgsysteem.

3.8. De beroepspraktijkvorming

Onderdeel van elke opleiding is de Beroepspraktijkvorming (hierna afgekort tot BPV). Dit wordt ook wel werkend leren genoemd. Deze BPV wordt doorgebracht bij een erkend leerbedrijf. Een bedrijf kan leerbedrijf worden door een erkenning aan te vragen. Deze erkenning wordt verzorgd door het *SBB*: Samenwerking Beroepsonderwijs en bedrijfsleven.

Voor de BPV wordt een aparte overeenkomst opgesteld. In deze overeenkomst wordt aangegeven hoe de BPV is geregeld en hoeveel uur de BPV omvat en wat je moet doen tijdens de BPV. Zoals je kunt zien in het vorige hoofdstuk staat hiervoor 650 uur per jaar gepland. Orgb Opleidingen gaat ervan uit dat de BPV-opdrachten die vermeld staan in het BPV-boek in deze 650 uur kunnen worden afgerond. Op basis van 40 schoolweken komt dit neer op gemiddeld 16,25 uur per week. Het is niet mogelijk om de 16,25 uur exact te roosteren, dit hangt af van je werk-leerplaats en welke opdrachten je wanneer uitvoert op de werkvloer. Dit bepaal je zelf, in samenspraak met het leer-werkbedrijf.

In de BPV-overeenkomst wordt verwezen naar de OER van Orgb Opleidingen. Hierin staat aangegeven welke onderdelen uit het KD in de beroepspraktijk behaald moeten worden.

Voor de BPV is een Praktijkwerk/aftekenboek beschikbaar. De onderdelen (opdrachten) uit het werkboek moeten worden uitgevoerd om de BPV met succes af te kunnen sluiten. Om te komen tot een goede uitvoering van de opdrachten staan er nog eens 330 uur zelfstudie voor de BPV. Na afloop van de BPV volgt altijd een afsluitende Proeve van Bekwaamheid en een eindgesprek (CGI) met de student.

De theorielessen die onderdeel uitmaken van de opleiding helpen de student bij het bijbrengen van de noodzakelijke theorie en bij de aanpassing van houding en gedrag. De praktijk-opdrachtenboeken zijn bedoeld om je bewust op de werkvloer bepaalde handelingen en vaardigheden te leren. In het boek staat, naast een aantal individuele opdrachten, het tonen van vaardigheden centraal.

De organisatie van de BPV valt onder verantwoordelijkheid van Orgb Opleidingen. Begeleiding op het leerbedrijf waar de BPV plaatsvindt, zal geschieden door het leerbedrijf onder verantwoordelijkheid van een praktijkbegeleider (projectleider) van Orgb Opleidingen.

Orgb Opleidingen verplicht zich tot regelmatig persoonlijk contact met de student. Hierbij worden in te leveren werkopdrachten, als onderdeel van de opleiding, beoordeeld en teruggekoppeld. Daarnaast zal er worden gekeken naar aanwezigheid en de werkhouding van de student op de werkvloer.

Het leerbedrijf waar de student zijn BPV uitvoert, ziet toe op de uitvoering van de opdrachten en op het goed functioneren van de student, samen met Orgb Opleidingen. Het leerbedrijf rapporteert naar Orgb Opleidingen over de verrichte werkzaamheden.

Orgb Opleidingen overlegt vooraf met de werkgever over inhoud en invulling van deze werk-leerplaats. Dit 'werkend leren' kan alleen worden uitgevoerd bij een erkend leerbedrijf. Dit betekent dat alle begeleiders, die door Orgb Opleidingen worden ingezet tijdens het opleidingstraject, geschoold zullen zijn. Kennis van o.a. het kwalificatiedossier is hierbij een voorwaarde.

Naast de ingeroosterde theorielessen verplicht Orgb Opleidingen zich om minimaal 3 doch vaker 6 maal per jaar de student te bezoeken op de werkplek en in gesprek te gaan met de praktijkopleider van het leerbedrijf.

Een begeleider (projectleider) van Orgb Opleidingen zal namens Orgb Opleidingen worden aangesteld om de contacten met de leerbedrijven, praktijkopleider en studenten te onderhouden. Deze projectleider is in principe gedurende de hele werkweek beschikbaar voor het beantwoorden van eerstelijnsvragen.

De praktijkopleiders vanuit de leer-werkplek, de praktijkbegeleider (projectleider) vanuit Orgb Opleidingen, alsmede de in te zetten docenten, hebben allemaal de taak de student te begeleiden en in samenwerking met de student tot resultaat te komen.

3.9. Beroepsvereisten en certificeerbare eenheid

Binnen de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie is er geen sprake van aanvullende beroepsvereisten. Ook is het niet mogelijk om aparte certificaten te halen.

3.10. Kosten

Aan het volgen van een opleiding zijn door Orgb Opleidingen vastgestelde opleidingsgelden verbonden. De kosten van het boekengeld en de overige leermiddelen worden door Orgb Opleidingen bij de start van de opleiding bekendgemaakt en in onderling overleg met de opdrachtgever, dus met het bedrijf, de gemeente of uitkeringsinstantie geregeld.

In de onderwijsovereenkomst die door elke student samen met Orgb Opleidingen wordt ondertekend, tekent de student ervoor dat de kosten door opdrachtgever betaald worden.

3.11. Toezicht op onderwijs

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en de examens van Orgb Opleidingen. Haar wettelijke taak bestaat uit het inspecteren en rapporteren aan de minister van Onderwijs. De rapporten van de Onderwijsinspectie zijn voor iedereen toegankelijk en worden op internet bekendgemaakt.

Ook het bedrijfsleven is betrokken bij de inhoud en wijze van organisatie van Orgb Opleidingen. Zij zien namelijk precies wat studenten geleerd hebben en kunnen dit door hun betrokkenheid terugkoppelen naar Orgb Opleidingen. Hiervoor is de zgn. bedrijfstakkencommissie opgericht.

Ook zal Orgb Opleidingen eenmaal per jaar een externe audit laten uitvoeren waarin de kwaliteit van de opleidingsopzet, uitvoering en organisatie zal worden onderzocht.

De resultaten van de audit zullen worden gebruikt om de opleidingen en de organisatie verder te verbeteren.

4. DE EXAMENREGELING

4.1. Inleiding

De opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie leidt op tot een erkend diploma.

Tijdens de lessen zal er regelmatig worden getoetst of de student voldoende voortgang boekt. De resultaten hiervan worden in een portfolio 'vastgesteld'. Indien het portfolio voldoende is gevuld biedt dit de mogelijkheid om aan de examinering deel te nemen.

Het examen van de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie bestaat uit drie delen:

1. een landelijk examen Nederlands (lezen luisteren);
2. een instellingsexamen voor Nederlands (spreken, gesprekken voeren en schrijven), rekenen, kennisexamens (theoretisch) en een examen keuzedelen;
3. een Proeve van bekwaamheid (praktisch);

Dit diploma wordt alleen uitgereikt wanneer:

- Alle examenonderdelen van de beroepsgerichte kerntaken en werkprocessen van de kwalificatie Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie met ten minste een voldoende zijn afgerond;
- De student heeft voldaan aan de inspanningsverplichtingen voor Loopbaan en Burgerschap;
- Aan de examenonderdelen van de van overheidswege vereiste niveaus voor Nederlands een 5 is behaald, mits voor rekenen en Engels tenminste een 6 is behaald of elke andere volgorde.
- De keuzedelen zijn afgerond met een examen en het resultaat volgens de voor dat jaar geldende regels meetelt.

Wanneer aan alle examenvereisten is voldaan, reikt de Examencommissie van Orgb Opleidingen het diploma Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie uit.

De theorielessen/trainingen en het praktijkgedeelte van de opleiding worden aangeboden volgens een vooraf kenbaar gemaakt Opleidingsplan (rooster) zoals opgenomen in bijlage 4. De theorielessen en trainingen hebben tot doel om de studenten bij hun ontwikkeling te ondersteunen, om uiteindelijk hun prestaties te verbeteren. De studenten worden niet 'afgerekend' op hun prestaties.

Bij de examens worden er wel prestaties verlangd en zal er een beoordeling plaatsvinden. Deze beoordeling maakt onderdeel uit van het examenplan. De kennis, houding en vaardigheden worden in een goede balans passend beoordeeld. Alle beoordelingen hebben een relatie met het KD en worden opgenomen in het student-rapportagesysteem.

Orgb Opleidingen streeft bij de inrichting van de examens, mede in het licht van de speciale doelgroep, naar volledigheid en passende complexiteit.

De regels en procedures die gelden voor de beoordelingen en voor het bepalen van de uitslag zijn in dit hoofdstuk vastgelegd.

4.2. Begripsbepalingen

Bij deze regeling behoort de in hoofdstuk 8 genoemde begrippenlijst. De onderliggende wetgeving, de WEB, ligt ter inzage bij de Examencommissie van Orgb Opleidingen.

4.3. Inschrijving

- De student van de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie is automatisch ingeschreven voor alle beoordelingen van de opleiding.
- Een student die mee wil doen aan een herkansing dient zich voor de betreffende herkansing aan te melden. In voorkomende gevallen kunnen hier kosten aan verbonden zijn.

4.4. Aanwezigheid

- Studenten zijn verplicht deel te nemen aan de beoordelingen waarvoor zij zijn ingeschreven.
- Kan een student bij een beoordeling niet aanwezig zijn, dan dient de student dit vooraf te melden aan de examencommissie.
- Studenten die niet aan een beoordeling hebben deelgenomen, moeten - binnen drie dagen na de datum waarop de beoordeling heeft plaatsgevonden - aan de Examencommissie een schriftelijke verklaring overleggen waarin de reden van het verzuim is vermeld. De Examencommissie oordeelt over de geldigheid van het verzuim.
- Voor studenten die een geldige reden hadden, komt het eerstvolgende beoordelingsmoment in de plaats van de verzuimde beoordelingsgelegenheid. Voor studenten die geen geldige reden hadden, is het verzuimde beoordelingsmoment geldig.

4.5. Vrijstellingen en EVC's

De Examencommissie van Orgb opleidingen verleent geen vrijstellingen op het vaktechnische deel van de examinering. Dit betekent dat elke student, volgens het examenplan, alle onderdelen examineert.

Eerder of elders verworven competenties (EVC's) worden door de examencommissie van Orgb Opleidingen niet in behandeling genomen. Deze EVC-certificaten zijn door de Orgb Opleidingen Examencommissie niet controleerbaar op toegevoegde waarde en kunnen daarom niet als bewijslast dienen. Uitzondering hierop wordt gemaakt indien een samenwerkende partij de bewijslast d.m.v. certificering kan verantwoorden, het zogenaamde verzilveringstraject.

Er is, onder bepaalde voorwaarden, voor examens van Nederlandse taal en rekenen vrijstelling mogelijk voor een student die in een eerdere mbo-opleiding examen heeft gedaan in deze examenonderdelen en vanwege overstap of doorstroom een (nieuwe) beroepsopleiding afrondt.

Let op! Er kan pas een vrijstelling worden gegeven voor het centraal examen wanneer het eerder gemaakte examen ook een centraal examen of rekentoets was, gebaseerd op de referentieniveaus en met bijpassende normering!

Aanvragen vrijstelling, je dient:

- vrijstelling(en) schriftelijk aan te vragen bij de examencommissie van de Orgb Opleidingen;
- deze aanvraag uiterlijk binnen 2 maanden na start van de opleiding in te dienen;
- je originele diploma met bijbehorende cijferlijst te overleggen zodat hiervan een kopie gemaakt kan worden (een kopie alleen volstaat niet!).

De examencommissie van Orgb Opleidingen neemt een besluit of de vrijstelling wordt verleend op basis van de geldende voorschriften zoals deze benoemd zijn in het 'Servicedocument vrijstelling generieke examinering Nederlandse taal, rekenen en Engels Versie mei 2019'.

Het vrijstellingenbeleid van de examencommissie valt onder het toezicht op de examinering van de Inspectie van het Onderwijs.

De examencommissie zal het besluit schriftelijk en binnen 2 maanden kenbaar maken.

4.6. Examenprogrammering

De opleiding bij Orgb Opleidingen worden per opleidingsjaar gepland. Bij de aanvang van elk studiejaar ontvangt de student een overzicht van de planning van de examinering van dat schooljaar. Alle gegevens met betrekking tot de inhoud en organisatie van het examen zijn in deze OER bekendgemaakt.

4.6.1 Indeling van de examens

Orgb Opleidingen onderscheidt de volgende examenvormen:

1. Theorie-examens voor het basisdeel: kerntaak 1 en 2 met de bijbehorende werkprocessen én voor het profieldeel: kerntaak 1 met de bijbehorende werkprocessen.
2. Een examen Nederlands met totaal met vijf examenonderdelen, waarvan lezen en luisteren centraal worden afgenomen.
3. Een instellingsexamen Rekenen met vijf examenonderdelen.
4. Een Proeve van bekwaamheid met een eindgesprek (CGI) waarbij toepassing van kennis, houding en vaardigheden centraal staan
5. Een examen keuzedelen.

Bij het theorie-examen gaat het om de reproductie van kennis zoals die bij de betreffende kerntaak en werkproces hoort. De Proeve van Bekwaamheid vindt plaats in het werk-leerbedrijf en kan pas worden afgenomen indien de student de opdrachten in zijn Praktijk-opdrachtenboek heeft afgerond.

4.7. Fraudebepalingen

De Examencommissie kan maatregelen treffen tegen studenten die ten aanzien van beoordelingen onregelmatigheden plegen. Voordat de maatregel wordt opgelegd, wordt de student gehoord. De student kan zich laten bijstaan door een derde persoon.

Indien een student zich tijdens het afnemen van een beoordeling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, wordt onderstaande procedure doorlopen:

- De surveillant/beoordelaar/assessor neemt, indien mogelijk, het niet toegestane materiaal in.
- De surveillant/beoordelaar/assessor stelt direct na afloop van de beoordeling een schriftelijke rapportage op met behulp van het protocolformulier en levert deze in bij de voorzitter van de Examencommissie of diens plaatsvervanger.
- De voorzitter van de Examencommissie of diens plaatsvervanger hoort de betrokken student en maakt hiervan een schriftelijke rapportage.
- Aan de hand van de schriftelijke rapportage kan de voorzitter van de Examencommissie maatregelen nemen.

De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- Het toekennen van het cijfer 1,0 voor een beoordeling;
- Het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan één of meer beoordelingen;
- Het ongeldig verklaren van één of meer van de reeds verkregen beoordelingen;
- Het bepalen dat het diploma, het certificaat en/of de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwde beoordeling in de door de voorzitter van de Examencommissie aan te wijzen onderdelen.

De voorzitter van de Examencommissie deelt zijn beslissing mede aan de student, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de bezwaar- en beroepsmogelijkheid.

Onder onregelmatigheden wordt verstaan:

- Het gebruik van niet-toegestane hulpmiddelen. Op het beoordelingsvoorblad zijn de hulpmiddelen vermeld die een student bij een beoordeling mag gebruiken;
- Het gebruik van een mobiele telefoon is onder alle omstandigheden niet toegestaan.
- Mobiele telefoons moeten op de 'uit-stand' staan tijdens examenmomenten;
- Spieken, d.w.z. het opzettelijk relevante, niet toegestane informatie betreffende de uitwerking van de opdrachten inwinnen, dan wel het in het bezit hebben van deze informatie tijdens de beoordeling;
- Afkijken, d.w.z. het opzettelijk relevante informatie inwinnen bij andere studenten;
- Verstoring, d.w.z. het opzettelijk verstoren van de beoordeling;
- Andere onregelmatigheden die naar het oordeel van de surveillant/beoordelaar/assessor de beoordeling verstoren.

vormen van beoordeling, zoals die tijdens het kennisexamen en de examens op de werkvloer plaats vinden.

4.8. Uitslag

De termijn waarbinnen de uitslag van een examen(-onderdeel) bekendgemaakt wordt, bedraagt maximaal 15 werkdagen na afname of inleveren van het examen(-onderdeel). De uitslag van alle examens waarbij kan worden overgegaan tot diplomering, wordt door het bevoegd gezag binnen twee weken na afsluiting van de opleiding bekendgemaakt. Uitslagen worden schriftelijk aan de studenten bekendgemaakt.

4.9. Beroep

Studenten kunnen tegen een beslissing van de Examencommissie of van de examinatoren in beroep gaan bij de Commissie van Beroep voor de examens (zie hoofdstuk 7).

4.10. Beoordeling en diplomering

- Er wordt beoordeeld op het niveau van theorie- en praktijkexamens. Zie het examenplan in deze OER;
- De weergave van het resultaat van een theoretische beoordeling vindt, ongeacht de vorm van de beoordeling, plaats door middel van een cijfer tussen 1 en 10;
- De eindwaardering voor de Proeve van Bekwaamheid wordt uitgedrukt per kerntaak in een cijfer tussen 1 en 10;
- De cijfers van de beoordelingen worden vastgesteld op één decimaal;
- Alle kennisexamens moeten met een voldoende (minimaal een 6) worden afgesloten;
- Het eindcijfer van een theorie-examen is een heel getal. Bij afronding van het eindcijfer van de toets, worden breuken van een half of meer naar boven afgerond en breuken van minder dan een half naar beneden;
- Wordt een kennisexamen met een cijfer lager dan 6 beoordeeld, dan moet dit onderdeel altijd worden herkanst, m.u.v. de regeling bij generieke vakken en keuzedelen;
- De kerntaken die betrekking hebben op het beroep en worden geëxamineerd moeten met een voldoende worden afgesloten;
- Het resultaat van het examen van de keuzedelen wordt bepaald door het resultaat van de presentatie van het verslag.
- De eindwaardering van het examenonderdeel Loopbaan en Burgerschap wordt uitgedrukt in "niet voldaan" of "voldaan";
- Een student die de opleiding beëindigt voordat het volledige examen met goed gevolg is afgelegd, kan op verzoek een schoolverklaring voor de behaalde deel van de kerntaak en werkproces(sen) ontvangen;
- Een beoordeling van een theorie-examen kan gedurende het studiejaar maximaal eenmaal volgens het toetsingsrooster worden herkanst. Na de herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer;
- Studenten kunnen alleen een examen herkansen, waarvoor een cijfer lager dan een 5,5 is behaald;
- De kosten voor een herkansing kunnen door Orgb Opleidingen in rekening worden gebracht. Per herkansing zal hiervoor ten minste € 150 in rekening worden gebracht.
- Het examen is met goed gevolg afgelegd en het diploma wordt verstrekt als alle examenonderdelen van de opleiding Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie zoals geformuleerd in het examenplan behaald zijn;

Eindwaardering examenonderdeel 'Nederlandse taal' of 'Rekenen'

- De gerapporteerde cijfers voor het examen Nederlandse taal hebben één decimaal. Immers de COE-cijfers voor Nederlandse taal worden gemiddeld met het instellingscijfer Nederlandse taal en dan wordt via de gangbare afrondingsregels een eindcijfer Nederlandse taal vastgesteld zonder decimalen. Het gerapporteerde cijfer voor rekenen heeft één decimaal en dan wordt via de gangbare afrondingsregels een eindcijfer rekenen vastgesteld.

- Het 'servicedocument examinering generieke onderdelen' van steunpunt Taal en Rekenen MBO van mei 2020 wordt gehanteerd. Daarin is vastgesteld dat het cijfer van Nederlands op niveau 3F gemiddeld een 5 moet zijn om voor het diploma in aanmerking te komen.

Regels voor afronding

- Als het examen voor een onderdeel bestaat uit zowel een centraal examen als een instellingsexamen wordt ook de waardering voor het instellingsexamen uitgedrukt in een cijfer. Er zijn van overheidswege geen nadere regels gesteld over de manier waarop de cijferbeoordeling van instellingsexamens tot stand komt. Voor het examenonderdeel 'Nederlandse taal' betekent dit dat er geen regels zijn voor de weging van de verschillende sub domeinen in het instellingsexamen (spreken, gesprekken voeren, schrijven, begrippenlijst en taalverzorging). Dat blijft, binnen de 'reguliere' vereisten van de WEB en het Toezichtkader mbo, de professionele verantwoordelijkheid van Orgb Opleidingen.
- Als een examenonderdeel bestaat uit zowel een centraal examen als een instellingsexamen wordt de waardering voor dat onderdeel bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het instellingsexamen en het cijfer voor het centraal examen, dus $\frac{1}{2}$ (cijfer IE + cijfer COE).
- Als een examenonderdeel uitsluitend bestaat uit een centraal examen of een instellingsexamen, is de waardering voor dat onderdeel tegelijk de basis voor de eindwaardering voor dat onderdeel.
- De eindwaardering voor een examenonderdeel wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- Als de uitkomst van punt 5 of 6 hierboven geen geheel getal is, wordt voor de eindwaardering dat getal naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is en naar boven afgerond als dat cijfer een 5 of hoger is.

4.11. Beroepspraktijkvorming

De voorzitter van de Examencommissie of zijn vervanger beoordeelt of de leerdoelen van de BPV zijn behaald. In het Praktijk-opdrachtenboek Technisch service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatiestaat duidelijk beschreven welke taken de student moet uitvoeren. In alle gevallen betreft de Examencommissie het oordeel van de BPV-verzorgende organisatie bij de beoordeling.

4.12. Studieadvies

- Na elk afgenomen examen kan een studieadvies volgen;
- Het studieadvies kan luiden, dat de opleiding met onmiddellijke ingang moet worden gestopt. Het studieadvies kan ook een andere strekking hebben;
- Het studieadvies wordt opgesteld door de Examencommissie;
- Voor de bepaling van het studieadvies wordt bekeken welk gedeelte van de studie reeds behaald is, ten opzichte van de tot dat moment maximaal te behalen examenonderdelen;
- De student is gerechtigd om het studieadvies naast zich neer te leggen en de opleiding te vervolgen.

4.13. Afwijkingen

Mocht blijken dat het, door omstandigheden van de individuele student(en) of door omstandigheden bij Orgb Opleidingen, noodzakelijk is om van de hierboven beschreven regeling af te wijken, dan kan het bevoegd gezag in samenspraak met de Examencommissie hiertoe besluiten. Een dergelijke afwijking mag niet leiden tot enig nadeel voor de student en zal niet dan na overleg met de betrokken student(en) plaatsvinden.

4.14. Onvoorziene omstandigheden

In geval van omstandigheden waarin deze regeling niet voorziet, beslist het bevoegd gezag in samenspraak met de Examencommissie.

5. DE ORGANISATIE VAN DE EXAMENS

Onderstaande paragrafen zijn alleen van toepassing op de instellingsexamens van Orgb Opleidingen.

Orgb Opleidingen verplicht zichzelf om bij informatie, organisatie en uitvoering van examens zorgvuldigheid in acht te nemen. Juiste en tijdige informatie over examinering is onderdeel van deze zorgvuldigheid.

5.1. Examencommissie

Het bevoegd gezag heeft een Examencommissie ingericht die verantwoordelijk is voor het opstellen van de examenprocedures en de examenregeling. De Examencommissie controleert de uitvoering van de examenprocedures en examenregeling zoals in de OER vermeld. De Examencommissie is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van de examenproducten, examenprocessen en de OER voor zover deze binnen de bevoegdheden vallen van de Examencommissie.

De Examencommissie maakt een jaarverslag over de kwaliteit van de examenproducten, examenprocessen en de OER. De Examencommissie werkt aan de hand van het Handboek Examineren van Orgb Opleidingen.

5.2. Deelname aan examens

Studenten die het opleidingsprogramma volgen, zijn automatisch ingeschreven voor alle examenonderdelen (zie par. 4.2 lid 1 en 3) mits zij voldoen aan de aanwezigheidsplicht. Studenten die in aanmerking willen komen voor een herkansing, melden zich aan bij de docent/instructeur/ begeleider (zie par. 4.2 lid 2).

5.3. Hulpmiddelen

Studenten worden ten minste vier weken voor aanvang van de beoordeling op de hoogte gebracht van de hulpmiddelen die zij bij de beoordeling mogen gebruiken.

5.4. Examinator

De Examencommissie wijst, afhankelijk van de beoordelingsvorm, de examinatoren/beoordelaars en assessoren aan. Deze zijn belast met de begeleiding, de correctie van de uitwerkingen en het vaststellen van het cijfer.

5.5. Oproep

Studenten worden minimaal vier weken voor afname, of indien relevant aan het begin van elke periode, op de hoogte gebracht van het beoordelingsrooster, zijnde Examenrooster.

5.6. Ziekte/overmacht

Studenten die aantoonbaar door ziekte of een andere vorm van overmacht niet in staat zijn aan beoordelingen deel te nemen, worden, na afloop van hun ziekte of na afloop van een overmacht situatie, bij een eerste mogelijkheid in de gelegenheid gesteld de betreffende beoordelingen af te leggen.

5.7. Verlaten/toetreden examenruimte

De studenten die starten met een examinering mogen pas een half uur na aanvang van de beoordelingsafname de examenruimte verlaten.

Studenten die zich tijdens de beoordelingsafname binnen een half uur na aanvang van de beoordeling melden, mogen nog meedoen met de beoordeling. De eindtijd blijft voor te laat gestarte studenten onveranderd.

5.8. Inzagerecht

Beoordelingsuitwerkingen van de studenten worden, indien de aard en omvang dit toelaten, samen met de beoordeling en beoordelingscriteria, tot drie maanden na afloop van de opleiding bewaard door de Examencommissie. Gedurende deze periode hebben belanghebbenden recht op inzage en heeft de student recht op bespreking van de uitwerking en motivering van de uitslag.

Een student die inzage in zijn beoordeelde uitwerking wenst, dient een schriftelijk verzoek om inzage in bij de Examencommissie.

Na afloop van de bewaartermijn komt het materiaal toe aan het bevoegd gezag.

5.9. Geheimhouding

Enieder die betrokken is bij de uitvoering van de examinering en daarbij de beschikking krijgt over gegevens, waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht, of er uit zijn taak bij de uitvoering van de examinering noodzaak tot bekendmaking voortvloeit. Deze geheimhouding is ook van toepassing op examinering die op de werkplaats wordt afgenomen.

5.10. Afwijkende beoordeling

Ten aanzien van specifieke groepen en gehandicapten kan het bevoegd gezag toestaan dat een beoordeling in afwijkende vorm wordt afgenomen. De afwijkende vorm moet voldoen aan de daarvoor te stellen kwaliteitseisen. Het niveau en de doelstelling van de afwijkende beoordeling mogen niet anders zijn dan de beoogde doelstellingen en het niveau van de oorspronkelijke beoordeling

6. DE EXAMENS

6.1. Beoordelingsnormen

- Elke student wordt aan de hand van dezelfde normen op gelijke wijze beoordeeld.
- Studenten worden door een waarderingcijfer, geplaatst bij de beoordelingsonderdelen of beoordelingsvragen, op de hoogte gebracht van de normering die bij de beoordeling gehanteerd wordt.
- Bij de Proeve van Bekwaamheid is gekozen voor de beoordeling met een cijfer per kerntaak.
- Orgb Opleidingen zal altijd motiveren hoe een beoordeling tot stand is gekomen.

6.2 Examenplan

In het examenplan staan alle beoordelingen vermeld die 'meetellen voor het diploma'. Alleen de examens die zijn opgenomen in het examenplan tellen mee voor het mbo-diploma Technicus elektrotechniek.

Huiswerkopdrachten of leerwerk dat tussendoor wordt opgegeven door de docent/trainer of instructeur zijn bedoeld om te leren en zullen niet meetellen voor het diploma. Wel zal hiermee een portfolio (bewijsmap) worden gevuld waarmee de tussentijdse voortgang wordt bijgehouden. Alleen bij voldoende voortgang zal een student worden toegelaten tot de examens.

Het exacte examenrooster wordt ten minste vier weken voor aanvang van elk examen bekendgemaakt.

Examenplan* Leerjaar 1 Opleiding Technicus Electrotechniek 25309
Cohort 2022
Orgb Opleidingen

Examen		Examen heeft betrekking op kerntaaknr.	Examen heeft betrekking op werkprocesnr.	Examen heeft betrekking op competentie of Examen heeft betrekking op vakkennis en vaardigheden	Vorm van het examen	Weging	Voorwaarden deelname	Datum examineren	Uitvoering examen	
code	omschrijving								Binnen-schools	Werk veld
KE MO	Kennisexamen	B1-K1: B1 K2 P8-K1	W1-W2-W3-W4- W1-W2-W3-W4-W5- W6 W1-W2-W3-W4-W5- W6	Alle kennis uit kerntaak B1 en P8	Schriftelijke theorietoets open/gesloten vragen	1	Examenwaardig verklaard	week 40	X	
AV NE	Nederlands	referentie niveau 3F	nvt	<ul style="list-style-type: none"> • Lezen 3F • Luisteren 3F • Schrijven en taalverzorging 3F • Spreken 3F • Gesprekken voeren 3F 	Centraal examen Instellingsexamen, schriftelijk en mondeling	1	-	week 30 week 40	Centraal examen X	
AV RE	Rekenen	referentie niveau 4	nvt	<ul style="list-style-type: none"> • Grootheden en eenheden niv.4 • Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld niv.4 • Verhoudingen herkennen en gebruiken niv.4 • Procenten gebruiken niv.4 • Omgaan met kwantitatieve informatie niv.4 	Instellingsexamen	1	-	week 30	X	
AV EN	Engels	referentie niveau B1/A2	nvt	<ul style="list-style-type: none"> • Lezen B1 • Luisteren B1F • Schrijven en taalverzorging A2 • Spreken A2 • Gesprekken voeren A2 	Centraal examen Instellingsexamen, schriftelijk en mondeling	1	-	week 30 week 40	Centraal examen X	
AV LB	Loopbaan & burgerschap	zie bijlage 2	nvt	Eisen loopbaan en burgerschap	Inspanningsverplichting	1	-	week 42	X	
AV KD	Keuzedelen	Kerntaken per keuzedeel	alle wp's	Eisen per keuzedeel	presentatie	1	Examenwaardig verklaard	Week 40	X	
PvB MO	PvB 1	B1-K1 B1-K2 P8 K1	alle wp's	Houding en vaardigheid uit kerntaken B1 en P8	Praktijkexamen met eindgesprek	1	Examenwaardig verklaard	Week 42		X

*Aan dit overzicht kunnen geen rechten worden ontleend. Examens mogen ook eerder in de opleiding worden afgenomen, afhankelijk van snelheid van de student. Alleen de examens die zijn opgenomen in het examenplan tellen mee voor het diploma. Huiswerkopdrachten of leerwerk dat tussendoor wordt opgegeven door de docent of instructeur is bedoeld om te leren en zal niet meetellen voor het diploma. Herkansingen worden overeenkomstig de in het examenplan genoemde code, omschrijving en inhoud afgenomen binnen 6 weken na eerste afname. De examenplanning en het rooster met tijdstippen en locaties worden uiterlijk vier weken van te voren bekendgemaakt.

6.3. Diplomerings

De student heeft recht op een diploma als alle examenonderdelen met een voldoende zijn afgesloten en als er wordt voldaan aan de regeling zoals beschreven bij hoofdstuk 4.10.

De Examencommissie van Orgb Opleidingen is verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van de instellingsexamens en het uitreiken van het diploma.

7. Commissie van Beroep voor de examens

7.1 Beroep examinering

Indien een student zich niet kan vinden in een beslissing van de examencommissie (betreffende klachten m.b.t. examinering in brede betekenis: examens, afname, voorwaarden, beoordeling, uitslag etc.) dan kan hij/zij tegen die beslissing in beroep gaan. De Commissie van Beroep Examinering is in het leven geroepen om beslissingen van de examencommissie aan een tweede oordeel te onderwerpen. De Commissie van Beroep Examinering is gehouden aan artikel 7.5.2, 7.5.3 en 7.5.4 van de WEB.

7.1.1 Reikwijdte en werkgebied van de Commissie

- a. De Commissie bestaat uit onafhankelijke leden, niet verbonden aan examenonderdelen en/of -activiteiten van Orgb Opleidingen.
- b. De Commissie behandelt uitsluitend klachten over examens en examenonderdelen die onder verantwoordelijkheid van Orgb Opleidingen vallen.
- c. De Commissie behandelt uitsluitend klachten waarover in een eerder stadium door een Examencommissie een uitspraak is gedaan.

7.1.2 Taken en bevoegdheden van de Commissie

- a. De Commissie oordeelt over klachten inzake examens en examinering.
- b. De Commissie is bevoegd alle stukken, documenten en betrokken personen te raadplegen voor zover zij dat nuttig en wenselijk acht om tot een afgewogen oordeel te komen.
- c. De Commissie heeft het recht gevraagd en ongevraagd advies te geven aan het bevoegd gezag en/of diens vertegenwoordigers.
- d. De Commissie is gehouden aan wettelijke regels en bepalingen.

7.1.3 Afhandeling van een beroep

Deze bestaat uit 4 fasen.

7.1.3a. Het indienen van een beroep:

1. Het beroep dient ingediend te worden binnen 10 werkdagen nadat de Examencommissie van een opleiding uitspraak heeft gedaan. De termijn start de dag na de bekendmaking van de beslissing.
2. Het beroep bevat tenminste naam en adres van de indiener, datum van indienen, beschrijving van het beroep, gronden/redenen van het beroep.
3. Het beroep wordt ingediend bij de Commissie van Beroep Examinering.

7.1.3b. Het behandelen van een beroep:

1. De Commissie dateert het beroep bij ontvangst.
2. Uiterlijk 20 werkdagen na dagstempel doet de Commissie schriftelijk uitspraak over het beroep.
3. De Commissie verzamelt alle relevante documenten inzake het beroep.
4. De Commissie kan besluiten tot een hoorzitting om alle betrokkenen te horen.
5. De indiener van een beroep kan aanspraak maken op het recht gehoord te worden door de Commissie.

7.1.3c. Het bekendmaken van het oordeel over het beroep:

1. Het oordeel van de Commissie is bindend.
2. Het oordeel van de Commissie wordt schriftelijk kenbaar gemaakt aan de indiener.
3. Alle betrokken partijen krijgen een afschrift van het oordeel.

7.1.3d De afhandeling binnen de organisatie:

1. Het bevoegd gezag ziet toe op een zorgvuldige en tijdige afhandeling van het beroep, met in achtneming van de privacy van de betrokkenen.
2. Het bevoegd gezag rapporteert terug aan de Commissie hoe de organisatie is omgegaan met het oordeel van de Commissie.
3. Onvoorzien: In alle voorkomende gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de Commissie in overleg met het bevoegd gezag.

7.2 Gegevens Examencommissie en Commissie van beroep examinering

Examencommissie

Voorzitter:	Mevrouw M. Wormgoor
Plaatsvervangend voorzitter/lid 1:	De heer J. de Jonge
Lid 2/ lid:	Mevrouw P. Peskens
Lid 3/ adviserend lid:	De heer J.P.D. Vossen
Lid 4/ extern lid:	De heer H. Smeets

Commissie van Beroep examinering

Adres:	Grotestraat 24, 6067 BR Linne
Voorzitter:	De heer F. Stevens
Plaatsvervangend voorzitter/lid 1:	De heer C. Rams
Lid 2:	Mevrouw N. Lousberg

8. BEGRIPPENLIJST

Bedrijfstakcommissie: een door Orgb opleidingen in het leven geroepen groep van deskundigen uit de praktijk van het beroep waarvoor wordt opgeleid, die op hoofdlijnen toeziet op de inhoud van de aangeboden opleiding.

Beroep: protest tegen het niet of niet volledig honoreren van een bezwaar tegen een beslissing. Dit protest is gericht tot de instantie die onafhankelijk is ten opzichte van degene die de beslissing op bezwaar genomen heeft.

Beroepspraktijkvorming (BPV): dat deel van de opleiding dat in de praktijk van het beroep wordt uitgeoefend. De BPV wordt ook wel de praktijkcomponent genoemd.

Bevoegd gezag: de eindverantwoordelijke van Orgb Opleidingen.

Bezwaar: protest tegen een beslissing. Dit protest is gericht tot de instantie die de beslissing genomen heeft.

BBL en BOL: derde leerweg (ovo): zie leerweg.

CEF: Common European Framework. Betreft Europees opgezette normen en criteria voor het beschrijven van beheersingsniveaus van vreemde talen.

Certificaat: een door Orgb Opleidingen uitgereikt bewijsstuk waaruit blijkt dat de student heeft voldaan aan de in het Kwalificatiedossier genoemde eisen voor de 'certificeerbare eenheid'.

Cesuur: de grens tussen de hoogste score waaraan een onvoldoende wordt toegekend en de laagste score waaraan een voldoende wordt toegekend.

COE: Centraal ontwikkelde examens. Heeft betrekking op delen van het examen Nederlands en het hele examen Rekenen

Cohort: groep studenten die in hetzelfde jaar met de opleiding aanvangt (jaargang).

Commissie van Beroep voor Examens: de commissie die het beroep behandelt dat door een student is ingesteld en betrekking heeft op de examinering.

Competentie: is een cluster van verwante kennis, houding en vaardigheden, die noodzakelijk is voor het vervullen van een beroepstaak.

Deskundige: een ter zake deskundig persoon uit de relevante bedrijfstak.

Diploma: een bewijsstuk dat aangeeft dat alle bij de opleiding behorende examens en het onderdeel BPV met een voldoende zijn afgesloten.

Examen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht, de vaardigheden en in voorkomende gevallen de beroepshouding. Deze wordt afgenomen door middel van een theorie-examens en een Proeve van Bekwaamheid.

Examencommissie: een commissie die belast is met de voorbereiding, de ontwikkeling, de vaststelling, de planning en de afname, de beoordeling, de uitslag, de evaluatie en het beheer van de examens van de aan deze commissie toebedeelde groep opleiding. Het bevoegd gezag benoemt de leden.

Examenonderdeel: dit is bij Orgb Opleidingen of een theoretisch examen of een beoordeling middels een Proeve van bekwaamheid en een eindgesprek.

Examinator: degene die belast is met de correctie van de uitwerkingen en het vaststellen van het cijfer. De examinatoren worden aangewezen door de Examencommissie.

Extraneus: iemand die toegang heeft tot de examenvoorziening maar niet als student is ingeschreven.

Formatieve toetsing: wijze van beoordelen, niet meetellend voor het examen, gericht op de ontwikkeling van de student.

Kenniscentrum: zie SBB

Kwalificatie: een samenstel van werkprocessen in het geheel van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen, dat voor de uitvoering van een beroep, verdere studie (doorstroomkwalificering) en/of het maatschappelijk functioneren (maatschappelijke/ culturele kwalificering) vereist wordt.

Kwalificatiedossier (KD): formeel, erkend document waarin beschreven staat welke kennis, houding en vaardigheden een student moet bezitten om een bepaald beroep uit te oefenen.

Leerdoelen: omschreven kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht, vaardigheden en in voorkomende gevallen beroepshoudingen, waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken. Leerdoelen hebben betrekking op het maatschappelijk en beroepsmatig functioneren en hebben in voorkomende gevallen betekenis voor de doorstroming naar een vervolgopleiding. Leerdoelen hebben betrekking op de kerntaak, werkprocessen, vakkennis en vaardigheid zoals beschreven in het KD.

Leerweg: wijze waarop een opleiding is ingericht: als beroep opleidende leerweg (bol), als beroepsbegeleidende leerweg (bbl) en de derde leerweg. Bij een bol-opleiding neemt de BPV 20% tot 60% van de totale studieduur in beslag. Bij een bbl-opleiding is de omvang van de BPV 60% of meer. In de derde leerweg staat het examentraject centraal. Orgb Opleidingen biedt de bbl- en derde leerweg-variant aan.

Loopbaan en Burgerschapscompetenties: een verplicht onderdeel van elk KD. Heeft betrekking op 'maatschappijvorming'.

Opleiding: het geheel aan onderwijsactiviteiten dat ten minste tot doel heeft de geformuleerde eisen in het betreffende KD te realiseren.

Orgb Opleidingen: een niet door de overheid bekostigde onderwijsaanbieder die bevoegd is om diploma's van de landelijke kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs uit te reiken.

SBB: Samenwerking Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven.

Student: iemand die als onderwijsvolgende is ingeschreven bij Orgb Opleidingen en een onderwijsovereenkomst en beroepspraktijkovereenkomst heeft ondertekend. Een student heeft toegang tot de onderwijsvoorziening en de examenvoorziening.

Studiebelastinguren (SBU): de totale tijd die nodig is om een onderdeel te bestuderen. Dit omvat zowel contacttijd (lessen en stage) als zelfstudietijd.

Surveillant: iemand die bij de afname van beoordelingen toezicht houdt.

Summatieve beoordeling: een beoordeling die onderdeel uitmaakt van het examenplan.

Toegang: bevoegdheid tot het afleggen van beoordelingen.

Toelating: bevoegdheid tot het volgen van onderwijs.

Toezicht: de minister houdt toezicht op het onderwijs. Dat toezicht wordt uitgevoerd door de onderwijsinspectie.

WSF: Wet op studiefinanciering: onderwijs wordt veelal voor studenten/leerlingen door de overheid financieel ondersteund. Dit is geregeld in de Wet op studiefinanciering.

9. NAMEN EN ADRESSEN

Bevoegd gezag Orgb Opleidingen Adres: Directeur:	Grotestraat 24, 6067 BR Linne De heer J.P.D. Vossen
Vertrouwenspersoon:	Mevrouw M. Wormgoor
Examencommissie Voorzitter: Plaatsvervangend voorzitter/lid 1: Lid 2/ lid: Lid 3/ adviserend lid: Lid 4/ extern lid:	Mevrouw M. Wormgoor De heer J. de Jonge Mevrouw P. Peskens De heer J.P.D. Vossen De heer H. Smeets
Commissie van Beroep examinering Adres: Voorzitter: Plaatsvervangend voorzitter/lid 1: Lid 2:	Grotestraat 24, 6067 BR Linne De heer F. Stevens De heer C. Rams Mevrouw N. Lousberg
Klachtencommissie onderwijs Adres Voorzitter: Plaatsvervangend voorzitter /lid 1: Lid 2:	Grotestraat 24, 6067 BR Linne De heer J.P.D. Vossen De heer J. de Jonge Lid/bemiddelaar: Mevrouw S. Thijssen
Commissie van Beroep klachten P/A: Voorzitter: Lid 1: Lid 2 (secretaris):	Grotestraat 24, 6067 BR Linne De heer J. Heijthuijzen De heer F. Stevens Mevrouw N. Lousberg
Kenniscentra (Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, SBB) Boris Pasternaklaan 4 2719 DA Zoetermeer	
Inspectie van het Onderwijs Postbus 2730 3500 GS Utrecht	

Bijlage 1 Leermiddelen

Opleiding		Lesmateriaal			
Naam	crebo	soort	Titel	ISBN	Overig
Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie	25309				
Nederlands		Digitaal en op papier	Nederlands: Starttaal 2F - GPS (Instruct Online) - eigen ontwikkeld materiaal	-	Deviant, Strux
Loopbaan en burgerschap			Loopbaan burgerschap: Connect - Kies - eigen ontwikkeld materiaal		Noordhoff
Keuzedelen		Digitaal en op papier	Keuzedelen: eigen ontwikkeld materiaal	-	Edu'Actief BV
Rekenen			Rekenen: GPS (Instruct Online) - Strux - eigen ontwikkeld materiaal		

Bijlage 2 Eisen loopbaan en burgerschap

Generieke kwalificatie-eisen loopbaan en burgerschap

Algemeen

Het kwalificatie-onderdeel loopbaan en burgerschap bereidt studenten voor op het vormgeven van hun eigen loopbaan en op participatie in de maatschappij. In dat kader is het van belang dat studenten kritische denkvaardigheden ontwikkelen. Onder kritische denkvaardigheden wordt verstaan:

- informatie (-bronnen) op waarde weten te schatten; daarbij het onderscheid kunnen maken tussen argumenten, beweringen, feiten en aannames;
- het perspectief van anderen kunnen innemen;
- kunnen nadenken over hoe eigen opvattingen, beslissingen en handelingen tot stand komen.

1. Loopbaan

Loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling draagt maatschappelijk gezien bij aan employability en ondernemerschap. Daarnaast draagt de loopbaanoriëntatie en -ontwikkeling bij aan de persoonlijke ontplooiing.

Het gaat hierbij om het sturing geven aan het vinden van betekenisvol werk of vervolgonderwijs dat aansluit op de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven.

Daarvoor is nodig dat een student inzicht heeft in de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven. Maar het vereist ook oriëntatie op en inzicht in de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt. De student is in staat de eigen kwaliteiten, mogelijkheden, waarden en motieven te vergelijken met gevraagde waarden en kwaliteiten van verschillende soorten werk. Ook oriëntatie op mogelijke doorstroomtrajecten in het vervolgonderwijs (hbo, een volgend niveau in het mbo of andere scholingsmogelijkheden) en op ondersteuningsmogelijkheden ten behoeve van de loopbaanontwikkeling zijn hierbij van belang. Op basis van de vergelijking komt de student tot weloverwogen keuzes en vervolgstappen om gemaakte keuzes te realiseren.

De elementen die bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding aan bod komen zijn

- capaciteitenreflectie: beschouwing van de capaciteiten die van belang zijn voor de loopbaan,
- motievenreflectie: beschouwing van de wensen en waarden van belang voor de loopbaan,
- werkexploratie: onderzoek naar werk en mobiliteit in de loopbaan,
- loopbaansturing: loopbaangerichte planning en beïnvloeding van het leer- en werkproces,
- netwerken: contacten opbouwen en onderhouden op de arbeidsmarkt, gericht op loopbaanontwikkeling.

2. Burgerschap

2.1. De politiek-juridische dimensie

De politiek-juridische dimensie betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing.

Hiervoor is nodig dat een student inzicht heeft in de onderwerpen die voor hem van belang zijn en waarover politieke besluiten worden genomen, in de verschillende meningen en opvattingen die erover bestaan en in de verschillende belangen die daarbij een rol spelen. De student (h)erkent de basiswaarden van onze samenleving zoals mensenrechten, leert omgaan met waardendilemma's (zoals seksuele diversiteit) en hanteert de basiswaarden als richtlijn en uitgangspunt in zijn meningsvorming en bij zijn handelen.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de politiek-juridische dimensie aan bod komen: de kenmerken en het functioneren van een parlementaire democratie, de rechtsstaat en het rechtssysteem, de rol van de overheid, de belangrijkste politieke stromingen en hun maatschappelijke agenda's, de rol en de invloed op de politieke besluitvorming van belangengroeperingen en maatschappelijke organisaties, de invloed van de Europese Unie op het Nederlandse overheidsbeleid en daarmee op de Nederlandse samenleving, en de rol en de invloed van de (massa)media.

2.2. De economische dimensie

De economische dimensie is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op

- de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt;
- de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.

Hierbij gaat het om het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf en om het verantwoord handelen op de consumptiemarkt. Voor het adequaat functioneren op de arbeidsmarkt en binnen een bedrijf is nodig dat een student zich algemeen aanvaarde regels en standaard (bedrijfs)procedures eigen maakt en zich daaraan houdt. De student kent de rechten en plichten van de beroepsbeoefenaar en stelt zich collegiaal op. Voor het functioneren als kritisch consument is nodig dat een student weet hoe hij informatie over producten en diensten kan verzamelen om een weloverwogen keuze te kunnen maken. Hij heeft inzicht in zijn eigen wensen in relatie met zijn financiële speelruimte. En het is nodig dat hij bij de aanschaf van producten en diensten afwegingen kan maken met betrekking tot maatschappelijke belangen zoals duurzaamheid en gezondheidsaspecten.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de economische dimensie aan bod komen: de maatschappelijke functies en waardering van arbeid, de factoren die van invloed zijn op de bedrijfscultuur, de arbeidsverhoudingen in Nederland, de rol en de invloed van branche- of vakorganisaties, de rol van de overheid op het gebied van arbeid, de verzorgingsstaat en de consumentenmarkt, de belangrijkste principes van budgettering, kenmerken van duurzame consumptie en productie, de rol en de invloed van consumentenorganisaties, de invloed van de media op het bestedingspatroon van consumenten.

2.3. De sociaal-maatschappelijke dimensie

De sociaal-maatschappelijke dimensie heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid.

Om adequaat te kunnen functioneren in de sociale omgeving is het nodig dat de student de aspecten van breed geaccepteerde sociale omgangsvormen kent en deze kan toepassen in verschillende situaties. De student heeft inzicht in de kenmerken van verschillende culturen. In zijn opvattingen en gedrag toont hij respect voor culturele verscheidenheid.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de sociaal-maatschappelijke dimensie aan bod komen: de grondrechten en plichten in Nederland, kenmerken van de verschillende (sub)culturen in Nederland, kenmerken van – en oorzaken van spanningen tussen – verschillende (sub)culturen en bevolkingsgroepen in Nederland, kenmerken van ethisch en integer handelen, en het doel en de invloed van sociale en professionele netwerken.

2.4. De dimensie vitaal burgerschap

De dimensie vitaal burgerschap heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.

Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is een belangrijke taak om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen.

De student heeft kennis over en inzicht in de volgende onderwerpen die bij de dimensie vitaal burgerschap aan bod komen: de kenmerken van een gezonde leefwijze waaronder de nationale norm gezond bewegen en de aard, plaats en organisatie van gezondheidsbevorderende activiteiten in de samenleving en het arbeidsproces.

Om zorg te kunnen dragen voor de eigen gezondheid is het nodig dat de student zich bewust is van zijn eigen leefstijl, gezondheidsrisico's van leefstijl en werk in kan schatten, op basis daarvan verantwoorde keuzes kan maken en activiteiten onderneemt die bijdragen aan een gezonde leefstijl. Het gaat naast bewegen en sport ook om aspecten als voeding, roken, alcohol, drugs en seksualiteit.

Bijlage 3 Keuzedelen Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie

Keuzedeel + code

Digitale vaardigheden gevorderden

code K 0023

ECABO heeft in 2011 het initiatief genomen om de digitale vaardigheden breed en stevig te verankeren in al haar sectoren en opleidingen binnen het (middelbaar) beroepsonderwijs. Alle sectorraden van ECABO hebben, samen met het expertpanel ICT, input gegeven en inmiddels ook ingestemd met een set basiscompetenties aangevuld met een gedifferentieerde set competenties per (ECABO-) beroepsdomein. Deze 'norm' heeft als belangrijke input gediend bij het ontwikkelen van de het generieke keuzedeel CE Digitale vaardigheden.

Certificaat: Ja

Relevantie van het keuzedeel

Dit keuzedeel is een generiek keuzedeel. Het kan gekoppeld worden aan alle mbo kwalificatiedossiers waarin sprake is van het verzamelen, produceren en beheren van informatie, gegevens en content. Dit geldt niet alleen voor de typische kantoorberoepen, maar in de algemene zin voor die beroepen waar gebruik wordt gemaakt van digitale informatie, gegevens en content als input voor verdere verwerking. Vervolgens kan men in het specifieke profiel nog de digitale kennis en vaardigheden aanwijzen die specifiek zijn voor dat profiel.

Beschrijving van het keuzedeel

Centraal in het keuzedeel staan de kennis, vaardigheden en competenties die de mbo-student nodig heeft bij de uitoefening van zijn of haar beroep ongeacht het softwarepakket, de vorm van verwerking en werkwijze. Wij hebben te maken met een informatiesamenleving waarin er een toevloed is aan digitale informatie en data, op een grote diversiteit aan devices en waarbij werknemers steeds meer inzicht moeten hebben in de koppeling tussen systemen, het op juiste wijze verspreiden van informatie en de verantwoording voor toekomstige juiste bewaring. Alle informatie en communicatie wordt immers verspreid door en vindt plaats met behulp van systemen. Dit betekent dat niet alleen kennis over het systeem aanwezig moet zijn, maar dat ook een keuze moet worden gemaakt voor een vorm waarin digitaal wordt gecommuniceerd en de wijze waarop de werknemer te werk gaat. Tot slot moet er inzicht zijn in hoe effectief men ICT in kan zetten bij zijn beroep. Er is een relatie met het keuzedeel CE Digitale vaardigheden basis. Het verschil is dat er in het CE Digitale vaardigheden gevorderd extra werkprocessen zijn aangewezen die het CE Digitale vaardigheden basis overstijgen. Wij adviseren de mbo-studenten die het keuzedeel CE Digitale vaardigheden basis al hebben gevolgd, alleen de extra onderdelen te laten doen. Andere verschillen liggen met name in de complexiteit: in het keuzedeel CE Digitale vaardigheden gevorderd zal de beroepsbeoefenaar vaker strategieën bedenken en methodes toepassen. CE Digitale vaardigheden gevorderd is daarom een keuzedeel dat bij uitstek geschikt is voor het niveau 3 en 4 kwalificaties.

D1-K1: Verzamelt informatie, gegevens en content

D1-K1-W1: Wint digitale informatie in

D1-K2: Produceert informatie/content

D1-K2-W1: Maakt een weergave van informatie

D1-K2-W2: Stelt content samen

D1-K2-W3: Deelt informatie/content

D1-K3: Beheert informatie/content

D1-K3-W1: Organiseert het beheer

D1-K3-W2: Deelt informatie in

D1-K3-W3: Bewaakt bewaaromstandigheden

Duurzaamheid in het beroep D

code K 0031

Door middel van het keuzedeel duurzaamheid in het beroep leert de student een afweging te maken
*Orgb opleidingen, Onderwijs- en examenregeling Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie (25309)
september 2020*

tussen de verschillende aspecten van duurzaamheid. Het keuzedeel is een sector overstijgende keuze. Er is een keuzedeel per niveau opbouwend van niveau 1 naar niveau 4. Het doel is dat de student praktische kennis en vaardigheden ontwikkelt betreffende duurzaamheid in de eigen leefwereld en de beroepspraktijk. Hij kan hierdoor duurzaamheidsprincipes in zijn beroep en leefwereld toepassen. Kennis van de principes motiveert de student ook om zich aan regels te houden die gerelateerd zijn aan duurzaamheid (bijvoorbeeld milieuregels). Met duurzaamheidsprincipes worden bedoeld:

1. minder afhankelijk worden van delfstoffen en fossiele brandstoffen
2. af komen van slecht afbreekbare kunststoffen of giftige stoffen voor mens en natuur.
3. natuurlijke bronnen zo weinig mogelijk aantasten (voorraad schoon water, voorraad schone lucht en voorraad biodiversiteit)
4. de voorraad arbeid en de voorraad welvaart eerlijk verdelen (hier en daar, noord en zuid, arm en rijk)

Relevantie van het keuzedeel

Het thema duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Omdat steeds meer bedrijven duurzamer moeten en willen werken, is er vanuit de arbeidsmarkt vraag naar personen die op de hoogte zijn van het thema duurzaamheid. Dit keuzedeel draagt hieraan bij door kennis en vaardigheden bij te brengen betreffende duurzaamheid in de eigen leefwereld en de beroepspraktijk.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep D' is gericht op het formuleren van eigen persoonlijke verbetermogelijkheden op het gebied van duurzaamheid, het doen van onderzoek naar duurzaamheid in het bedrijf, het doen van een voorstel voor duurzaamheidsverbetering in het beroep en het berekenen van de opbrengst daarvan.

D1-K1: Formuleert persoonlijke verbetermogelijkheden op het gebied van duurzaamheid.

D1-K1-W1: Onderzoekt eigen gedrag

D1-K1-W2: Benoemt verbetermogelijkheden van gedrag

D1-K2: Doet een onderzoek naar duurzaamheid in het bedrijf

D1-K2-W1: Onderzoekt duurzaamheid in het bedrijf

D1-K2-W2: Rapporteert over duurzaamheid in het bedrijf

D1-K3: Doet een voorstel voor duurzaamheidsverbetering in het beroep.

D1-K3-W1: Onderzoekt mogelijkheden van duurzaamheidsverbeteringen in zijn beroep

D1-K3-W2: Presenteert duurzaamheidsverbeteringsvoorstellen

D1-K4: Berekent de opbrengst van een duurzaamheidsverbetering in het beroep.

D1-K4-W1: Berekent de opbrengst van een verbetervoorstel duurzaamheid

D1-K4-W2: Rapporteert over de duurzaamheidsverbetering de meest frequente worden begriipt als het gaat om gebieden die hemzelf aangaan.

Engels in de beroepscontext B2

code K0036

Omschrijving taalniveau B2

Qua taalniveau gaat het bij niveau B2 om in een brede, complexe (beroeps)context standpunten te kunnen innemen en daarover te discussiëren. Dit niveau is nodig om in een volledig internationale omgeving te werken of voor een (internationale) hbo opleiding. De beroepsbeoefenaar kan een langer betoog, lezingen en complexe redeneringen begrijpen. Hij kan artikelen en verslagen over eigentijdse problemen lezen en de hoofdgedachte begrijpen. Hij kan deelnemen aan een vloeiend gesprek en daarin deelnemen aan een discussie. Hij kan vloeiend en spontaan reageren op zijn gesprekspartners. Hij kan een duidelijke, gedetailleerde presentatie geven waarin hij een standpunt moet verdedigen. Hij schrijft duidelijke, gedetailleerde teksten overeen breed scala aan onderwerpen waarin hij een onderbouwing kan geven voor een standpunt en kan ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.

Relevantie van het keuzedeel

Na het doorlopen van dit keuzedeel kan de student in het Engels in een brede, complexe (beroeps)context standpunten innemen en daarover discussiëren. Dit niveau is nodig om in een volledig internationale omgeving te werken of voor een (internationale) hbo opleiding.

Beschrijving van het keuzedeel

Het beschrijvingsniveau is algemeen van aard (gebaseerd op het Referentiekader), en gericht op Engels in de beroepscontext. 'Het toepassen van Engels in de beroepscontext' wordt als

'kerntaak' gezien. De vijf taalvaardigheden zoals benoemd in het ERK zijn opgenomen in de lijst van kennis en vaardigheden.

D1-K1: Het toepassen van Engels in de beroepscontext B2

Ondernemend gedrag (geschikt voor niveau 3 en 4)

code K 0072

Het keuzedeel 'Ondernemend gedrag' is een sector overstijgend keuzedeel. Het keuzedeel richt zich op de ontwikkeling van ondernemend gedrag van studenten/werknemers op verschillende niveaus in de eigen beroepsuitoefening en werkomgeving. Ondernemend gedrag wordt gekarakteriseerd door trefwoorden als: verantwoordelijkheid, omgevingssensitiviteit, zelfstandigheid, initiatiefrijk, verbeteringsgericht, creativiteit, zelfreflectie, een lerende houding en een hands-on mentaliteit. Een ondernemende houding van werknemers draagt bij aan het innovatief vermogen van een organisatie.

Relevantie van het keuzedeel

Ondernemend gedrag wordt steeds belangrijker geacht in meer en meer arbeidssituaties. Niet alleen voor mensen die (deels) als zelfstandige aan de slag gaan, maar ook voor werknemers in loondienst. Een ondernemende houding van werknemers draagt bij aan het innovatief vermogen van een organisatie. Het is tegenwoordig één van de belangrijkste selectiecriteria bij de invulling van vacatures. Ook wijst onderzoek uit dat het een belangrijke succesfactor is voor het carrièreverloop van een werknemer.

Beschrijving van het keuzedeel

Ondernemend gedrag wordt in dit keuzedeel ontwikkeld via drie werkprocessen. Deze werkprocessen zijn ingekaderd en ingevuld, zodanig dat deze herken- en uitvoerbaar zijn voor studenten/werknemers op niveau 3 en 4.

D1-K1: Toont ondernemend gedrag voor innovatie in beroepsuitoefening en werkomgeving

D1-K1-W1: Onderzoekt zichzelf, zijn (werk)omgeving en verbetermogelijkheden

D1-K1-W2: Signaleert mogelijkheden voor verandering en innovatie

D1-K1-W3: Neemt initiatieven in en voor zijn werk

Vorbereiding hbo

code K0125

Dit keuzedeel is bedoeld om mbo-studenten voor te bereiden op een hbo-opleiding: het betreft met name oriëntatie voor het kiezen van een passende hbo-opleiding en de voorbereiding op de ontwikkeling van hbo-competenties. Het eerste deel, oftewel de oriëntatie op hbo-opleidingen en -beroepen, is aanvullend op de loopbaanoriëntatie en -begeleiding: in het keuzedeel wordt ervanuit gegaan dat de student gekozen heeft om een hbo-opleiding te gaan volgen na het behalen van het diploma en dat de aankomend student zich gaat voorbereiden op de beginperiode op het hbo. Het keuzedeel biedt de mogelijkheid gericht te kijken naar de mogelijkheden, eisen, etc. en hierin ervaring op te doen. De oriëntatie op de vervolgopleiding is als het ware het startpunt om hbo-competenties in de context van de gekozen opleiding te ontwikkelen. Dit keuzedeel is sectoronafhankelijk: het keuzedeel kan sectorspecifiek worden ingekleurd. Ook afspraken tussen individuele mbo- en hbo-opleidingen kunnen waar mogelijk worden ingepast. Ter verdere voorbereiding op het hbo kan aanvullend gekozen worden voor een keuzedeel taal of rekenen om het niveau Nederlands, een moderne vreemde taal of rekenen verder te ontwikkelen Dit keuzedeel is geen formele instroomeis voor het hbo: het is enkel bedoeld om mbo-studenten voor te bereiden op een mogelijke hbo-opleiding. De inhoud van het keuzedeel is ook gebaseerd op de uitkomsten van onderzoeken naar de succes- en faalfactoren van mbo'ers in het hbo.

Relevantie van het keuzedeel

De grote belangstelling voor doorstroom naar hbo geeft de relevantie aan voor dit keuzedeel.

Een groot deel van de niveau 4-studenten stroomt door naar het hbo. Dit keuzedeel heeft als doel om ten eerste de student een goede keuze te laten maken voor doorstroom en ten tweede een 'vliegende' start te maken in het hbo.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel beschrijft de hbo-vaardigheden als oriëntatie, informatieverwerking, samenwerking en reflectie in de hbo-context.

D1-K1: Treft voorbereidingen voor het volgen van een hbo-opleiding

- D1-K1-W1: Oriënteert zich op hbo-opleidingen en –beroepen
- D1-K1-W2: Zoekt, selecteert en analyseert informatie t.b.v. een (studie)opdracht.
- D1-K1-W3: Werkt samen in projectgroepen
- D1-K1-W4: Reflecteert op gedrag en resultaten

Import- en exportdocumenten (geschikt voor niveau 4)

code K0199

De beroepsbeoefenaar kan bij werkzaamheden te maken krijgen met import- en exportdocumenten. Afhankelijk van de werkuitvoering registreert, verwerkt of past hij de specifieke documentatie toe. De beroepsbeoefenaar combineert standaardwerkwijzen voor het verwerken van import- en exportdocumenten in verschillende, bekende situaties. Hij heeft brede en specialistische kennis op het gebied van interpreteren en toepassen van soorten import- en exportdocumenten en de invloed daarvan op zijn werkzaamheden.

Relevantie van het keuzedeel

Nederland is een grote speler op het gebied van import en export. In branches binnen de logistieke sector vraagt de behandeling van deze internationale goederenstroom met name extra kennis. Voor medewerkers in de logistiek vormt dit keuzedeel een meerwaarde voor kansen op de arbeidsmarkt: ze hebben aanvullende kennis over de behandeling van de internationale goederenstroom en dit is een pré voor internationaal opererend bedrijf.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel bevat vakkennis en vaardigheden om de specifieke documentenstroom m.b.t. import en export kunnen herkennen, lezen en toepassen. Het keuzedeel is met name bedoeld voor logistieke functies.

D1-K1: Past import- en exportdocumenten toe tijdens werkzaamheden

Internationaal I: overbruggen (interculturele) diversiteit

code K0210

Het keuzedeel Internationaal I: overbruggen (interculturele) diversiteit is sectoroverstijgend en voorziet in zaken die betrekking hebben op het werken in een interculturele context. Dit keuzedeel kan een logisch geheel vormen met het keuzedeel Internationaal II: werken in het buitenland en uitgewerkt worden tijdens internationale BPV.

Relevantie van het keuzedeel

Interculturele diversiteit is in alle onderdelen van de samenleving een bekend verschijnsel. Deze diversiteit kunnen overbruggen is een meerwaarde bij samenwerking, aansturing en aangaan van zakelijke overeenkomsten.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel heeft betrekking op het effectiever omgaan met culturele diversiteit tussen mensen aan de hand van het inzetten van interculturele sensitiviteit, interculturele communicatie en het tonen van betrokkenheid.

D1-K1: Zet interculturele sensitiviteit in

D1-K1-W1: Onderzoekt eigen en andere culturen en legt verbindingen

D1-K1-W2: Zet eigen culturele sensitiviteit in

D1-K2: Verbindt mensen met verschillende culturele achtergronden

D1-K2-W1: Legt, onderhoudt en bouwt interculturele contacten uit

D1-K2-W2: Maakt gebruik van interculturele samenwerkingsverbanden

Inspelen op innovaties geschikt voor niveau 4

code K0226

De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt dat hij op de hoogte blijft van ontwikkelingen en innovaties die van invloed zijn op zijn beroepsuitoefening. Hij bezoekt in dit kader bijvoorbeeld beurzen en lezingen en

leest relevante vakbladen. Hij maakt gebruik van de mogelijkheid om van anderen te leren. De beginnend beroepsbeoefenaar schat in hoe veranderingen/innovaties de branche zijn eigen werk zullen beïnvloeden, op welke termijn dit zal zijn en op welk vlak (medisch, technisch, maatschappelijk, commercieel). Hij signaleert de mogelijke kansen en bedreigingen die hieruit voortvloeien. Hij deelt informatie en ideeën met vakgenoten. Hij brengt in kaart welke beroepscompetenties hij verder moet ontwikkelen om bij te blijven. Na een inventarisatie van het aanbod selecteert hij scholing en/of andere activiteiten die passen bij zijn eigen ontwikkeldoelen.

Relevantie van het keuzedeel

Voor veel branches geldt: stilstand is achteruitgang. Het keuzedeel 'Inspelen op innovaties' beoogt beroepsbeoefenaren beter in staat te stellen in te spelen op trend en ontwikkelingen in een (aanpalende) branche en is daarmee relevant voor de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel stelt de beginnend beroepsbeoefenaar beter in staat in te spelen op innovaties binnen de branche door te reflecteren op eigen beroepsmatig handelen in het kader van innovatie.

D1-K1-W1: Reflecteert op het eigen beroepsmatig handelen in het kader van innovatie.

Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4)

code K0244

De keuzedelen Supermarkt (geschikt voor niveau 2) en Supermarkt (geschikt voor niveau 3 en 4) omvatten de werkzaamheden van de beroepsbeoefenaar in de supermarkt. Hiervoor gelden veelal standaardwerkwijzen. Om in te spelen op de vragen en behoeften van klanten voert hij werkzaamheden naar eigen inzicht uit. Voor de werkzaamheden heeft de beroepsbeoefenaar basiskennis en vaardigheden van de artikelen uit het levensmiddelenassortiment nodig. Ook heeft hij basiskennis nodig van (supermarkt)procedures en wettelijke regels op het gebied van levensmiddelen, (persoonlijke) hygiëne, HACCP, Arbo, veiligheid en milieu. Vanuit de arbeidsmarkt wordt een duidelijke meerwaarde gezien voor het verbinden van certificaten een deze keuzedelen. Een derde van de werkgelegenheid in de retail is in de supermarkten. Deze keuzedelen staan daarom vaak geprogrammeerd voor 2016-2017 en vormen het vervolg op eerdere convenanten als gevolg van hechte samenwerking bedrijfsleven - beroepsonderwijs binnen deze sector.

Certificaat: Ja

Relevantie van het keuzedeel

Nederland telt 4.440 supermarkten en 1.450 minisupers. Daarnaast zijn er circa 120 nachtwinkels en 30 foodwinkels in ziekenhuizen. De supermarkten tellen ruim 245.000 betaalde banen (ongeacht de omvang van die banen). Ieder jaar neemt dat aantal toe. Niet meegerekend zijn ondernemers, meewerkende gezinsleden en uitzendkrachten.

Het aantal medewerkers in de supermarktbranche blijft groeien en neemt een belangrijke plaats in binnen de sector en vraagt voortdurend goed opgeleide mensen. Op www.cbl.nl is een overzicht te vinden van vacatures en stageplaatsen.

Beschrijving van het keuzedeel

In het keuzedeel Supermarkt staan branchespecifieke kennis, vaardigheden en werkzaamheden beschreven die een beroepsbeoefenaar moet kennen en kunnen om in een supermarkt te werken. Er wordt met name ingegaan op de het werken met verse materialen en veilig en volgens wet- en regelgeving werken aan de kassa.

D1-K1: Werken in een supermarkt

D1-K1-W1: Verleent service in de supermarkt

D1-K1-W2: Voert alcohol- en tabakcheck uit

D1-K1-W3: Bewerkt foodproducten

D1-K1-W4: Controleert de staat van foodpresentaties en -opslag

D1-K1-W5: Voert schoonmaakwerkzaamheden uit in het kader van HACCP

Lean en creatief

code K0512

Lean is een filosofie en vooral een manier van werken waarbij alles en iedereen in de onderneming zich richt op het creëren van waarde in alle processen en het elimineren van verspillingen. Het gaat bij lean om het doorbreken van het inside-the-box-denken door de klant centraal te stellen bij de verbetering van bestaande bedrijfsprocessen. In toekomstgerichte, innovatieve organisaties moet er ook ruimte zijn om out-of-the-box en in doorbraken te denken. Hiervoor is creativiteit nodig. Maar hoewel iedereen het innovatie-DNA in zich heeft, moet je het wel (blijven) ontwikkelen.

Met dit keuzedeel krijgen beginnend beroepsbeoefenaren een inventieve mindset (denk daarbij o.a. aan je oordeel uitstellen, gaan voor kwantiteit, constructief beoordelen). Zij kunnen de lean en creatieve processtappen toepassen (zoals de klantvraag formuleren, een idee uitwerken in oplossingen, de effectiviteit van zowel processen als oplossingen beoordelen) en relevante tools en technieken gebruiken, bijvoorbeeld probleemanalyse (het 'visgraat diagram' of het '5x why', de 'Pareto-analyse' of 'prototyping') of het opnieuw vormgeven van werkprocessen door middel van 'Value Stream Mapping'.

Relevantie van het keuzedeel

De wereld verandert nog steeds in hoog tempo, en dat maakt dat er steeds meer flexibiliteit en inventiviteit wordt gevraagd van organisaties, bedrijven en van de mensen die er werken. De snelheid waarmee veranderingen hun intrede doen, dwingt organisaties om snel en adequaat in te spelen op de steeds veranderende eisen en waarden van hun klanten. Dit keuzedeel reikt lean- en creatieve technieken aan om toekomstgericht en (pro)actief te handelen in een steeds sneller veranderende persoonlijke, maatschappelijke en professionele context.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel gaat over de mindset en de toolset gekoppeld aan het lean- en creatieve proces waarmee je toekomstgericht en (pro)actief kan handelen in een steeds sneller veranderende persoonlijke, maatschappelijke en professionele context. Met dit keuzedeel kan een beginnend beroepsbeoefenaar een heldere (klant)vraag formuleren en op basis van de klantbehoefte kritisch kijken naar de effectiviteit van (bedrijfs)processen. Hij/zij kan creatieve en innovatieve oplossingen verzinnen/verbeteringen formuleren en zijn/haar ideeën op overtuigende wijze presenteren.

D1-K1: Lean en creatief innoveren

D1-K1-W1: Ontwikkelt een inventieve mindset

D1-K1-W2: Verbetert lean en creatief (bedrijfs)processen

Bijlage 4 Opleidingsplan Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie (crebo 25309)

Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie			25309		Maandag		9.00-16.00 uur		uren- inzet: 6
Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 1		1	Introductiedag	TOA NL en REK	Opleiding doorne- men, onderwijs op- zet en eerste weg- wijs als gastheer/ vrouw horeca, voe- ding, taken, regels en beroepscontext schetsen. Toelicht- ing SLB (studie/loopbaanbe- geleiding), en- treetoetsen	2	Doornemen van de stu- diehandlei- ding, be- roepscon- text, be- roepsvaar- digheden	N.V.T.	6
week 2		2	Loopbaan Burgerschap (uitleg), keu- zedelen en Portfoliobeheer, 1e op- dracht L en bespreken B, dimensie 1&2	LB	Uitleg over het vak LB, keuzedelen en Portfoliobeheer. Eerste opdracht L en bespreken B di- mensie 1&2	2	Opmaken, herzien Cv. Uitwerken dimensie 1&2 B	N.V.T.	12
week 3		3	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instru- mentatie B1-K1: Inspecteert appara- tuur, installaties en systemen	B1-K1-W1	Bereidt inspectie van apparatuur, in- stallaties en sys- temen voor	2	Opdracht 1	Hij toont betrokkenheid door gerichte verduidelijkingsvra- gen te stellen. Hij laat blijken dat hij de opdracht goed be- grepen heeft, door het geven van een correcte samenvat- ting.	18

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 4		4	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W1	Bereidt inspectie van apparatuur, installaties en systemen voor	2	Opdracht 2	Hij deelt zijn eigen werk en dat van het team zo in dat hij de inspectie binnen de vastgestelde planning kan uitvoeren. Afhankelijk van de situatie houdt hij bij de indeling van het werk rekening met zo kort mogelijke onderbreking van bedrijfsprocessen. Hij formuleert concrete en haalbare doelen en geeft aan wat prioriteit heeft om te kunnen voldoen aan andere vastgestelde plannings en veiligheid.	24
week 5		5	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W2	Neemt voorzorgsmaatregelen voor de inspectiewerkzaamheden	2	Opdracht 3	Hij volgt de geëigende procedures bij het borgen van de veiligheid op de werkplek voor zichzelf en omstanders. Hij maakt tijdig en voor de opdrachtgever/klant en leidinggevende op een begrijpelijke manier melding van risico's.	30
week 6		6	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W3	Voert zintuiglijke inspectie uit aan apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 4	Hij gebruikt zijn technische kennis om te zoeken naar oorzaken van (complexe) problemen in de gehele installatie en specifiek in het elektrisch, mechatronisch en meet- en regel deel en bedenkt zowel planmatig als op een creatieve manier oplossingen hiervoor.	36

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 7		7	Nederlands, Rekenen, keuzedeel 1	NL+RE	Nederlands lees en taalverzorging, Rekenen, grootheden en eenheden, start begeleiding keuzedeel 1	2	Oefenopdrachten	N.V.T.	42
			vakantie						
week 8		8	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W4	Voert metingen en testen uit aan apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 5	Hij zet zijn technisch inzicht en brede en specialistische elektro-, meet- en regeltechnische en basale werktuigbouwkundige kennis in om de juiste meetmethode te kiezen, inzicht te krijgen in hoe de metingen aan het systeem moeten worden uitgevoerd en om testresultaten te interpreteren.	48
week 9		9	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W5	Stelt een eerste diagnose en rapporteert resultaten	2	Opdracht 6	Hij overziet het geheel van de inspectiegegevens, analyseert nauwkeurig op basis van zijn technisch inzicht en vakkennis van elektrotechniek, instrumentatie en mechatronica de resultaten van alle waarnemingen, meet- en testresultaten, trekt de juiste conclusies, bedenkt zowel planmatig als op een creatieve manier oplossingen voor (complexe) problemen en vertaalt deze naar passende onderhoudswerkzaamheden.	54

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 10		10	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K1: Inspecteert apparatuur, installaties en systemen	B1-K1-W6	Rondt inspectiewerkzaamheden aan apparatuur, installaties en systemen af	2	Opdracht 7	De beroepsbeoefenaar bouwt de apparatuur, installaties of systemen vakkundig, correct en vlot dicht. Hij volgt bij het dichtbouwen, afvoeren van afval en opruimen van de werkplek veiligheids- en milieuvoorschriften en bedrijfsprocedures.	60
week 11		11	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W1	Bereidt werkzaamheden voor, voor het verhelpen van storingen aan en optimaliseren van apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 8	Hij deelt ook het werk van het team zo in dat de opdracht binnen de vastgestelde planning uitgevoerd kan worden. Hij formuleert concrete en haalbare doelen en geeft aan wat prioriteit heeft om te kunnen voldoen aan andere vastgestelde plannings.	66
week 12		12	Nederlands en Rekenen	NL+RE	Nederlands lees en taalverzorging, Rekenen, Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld	2	Oefenopdrachten	N.V.T.	72
week 13		13	LB, Politiek Juridische dimensie, keuzedeel 1	LB	Politieke besluitvorming, verkiezingen, bestuur en actuele politieke bestuurlijke thema's, begeleiding keuzedeel 1	2	Keuzeopdracht LB1, opdracht keuzedeel 1	N.V.T.	78
week 14			Bindend studieadvies/ tussenevaluatiegesprekken						

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 15		14	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W2	Neemt voorzorgsmaatregelen voor het verhelpen van storingen aan en optimaliseren van apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 9	Hij is voortdurend alert op mogelijke schade, risico's en potentiële gevaren en maakt tijdig en duidelijk melding van (mogelijk) onveilige situaties. Hij werkt strikt volgens regels van arbo, veiligheid en milieu en de geldende voorschriften.	84
week 16		15	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W3	Demonteert, bewerkt, herstelt en monteert componenten van apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 10	Hij demonteert en reinigt onderdelen en componenten volgens onderhoudsinstructies en/of modificatievoorschriften en met de voorgescreven middelen.	90
			vakantie						
week 17		16	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W3	Demonteert, bewerkt, herstelt en monteert componenten van apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 11	Hij kiest voor oplossingen zonder concessies te doen aan de werking van apparatuur, installaties en systemen op het gebied van arbo en veiligheid.	96
week 18		17	Nederlands en Rekenen, keuzedeel 2		Communicatieve vaardigheden (spreken en schrijven), Rekenen: Verhoudingen herkennen en gebruiken. Keuzedeel 2	2	Oefenopdrachten, start begeleiding keuzedeel 2	N.V.T.	102

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 19		18	LB Economische dimensie, keuzedeel 2		Adequaat functioneren binnen het bedrijf en verantwoord deelnemen aan de maatschappij als consument. Keuzedeel 2	2	Keuzeopdracht LB 2 en 3, opdracht keuzedeel 2	N.V.T.	108
week 20		19	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W4	Controleert en test uitgevoerde werkzaamheden aan apparatuur, installaties en systemen	2	Opdracht 12	Hij controleert aan de hand van (montage)voorschriften, checklists, technische informatie, eventueel een modificatievoorschrift en volgens voorgeschreven procedures. Bij proefdraaien houdt hij zich strikt aan de voorgeschreven procedures en zijn bevoegdheden. Bij het assisteren van een bevoegd persoon volgt hij stipt de aanwijzingen op die hij krijgt.	114
week 21		20	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W5	Levert apparatuur, installaties en systemen op	2	Opdracht 13	Hij werkt nauwgezet alle documenten bij met betrekking tot de resultaten van de inspectie en van de verrichte onderhoudswerkzaamheden.	120
week 22		21	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie B1-K2: Optimaliseert apparatuur, installaties en systemen en verhelpt storingen	B1-K2-W6	Rondt de onderhouds- en modificatiewerkzaamheden af	2	Opdracht 14	De beroepsbeoefenaar voert restmateriaal, vrijgekomen procesvloeistoffen en afval volgens bedrijfs- en milieuvoorschriften af. Hij laat de werkplek opgeruimd, veilig en schoon achter.	126

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 23		22	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie P8-K1 Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen in het elektro-, meet- en regeltechnisch en mechatronisch deel van apparatuur, installaties en systemen	P8-K1-W1	Bereidt storingswerkzaamheden voor	2	Opdracht 15	De technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie vormt zich zorgvuldig een volledig overzicht van de werksituatie door het achterhalen en interpreteren van alle relevante informatie met betrekking tot technische staat, gebreken en storingsgeschiedenis. Hij handelt adequaat als werkopdrachten onvolledig blijken te zijn of wanneer deze uitgaan van onjuiste veronderstellingen door uitleg of aanvullende informatie te vragen en te bespreken.	132
			vakantie						
week 24		23	LB Sociaal Maatschappelijke dimensie. Keuzedeel 1	LB	Adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving. Omgang en acceptatie van culturele verschillen en verscheidenheid. Afronden keuzedeel 1	2	Keuze opdracht LB4. Afronden en inlevren keuzedeel 1	N.V.T.	138
week 25			Nederlands		landelijk examen				141
week 26		24	Nederlands en Rekenen	NL + Rek	Schrijven: formele/informele brief. Rekenen: Procenten gebruiken.	2	Oefenopdrachten	N.V.T.	147

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 27		25	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie P8-K1 Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen in het elektro-, meet- en regeltechnisch en mechatronisch deel van apparatuur, installaties en systemen	P8-K1-W2	Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen	2	Opdracht 16	Hij analyseert met behulp van zijn abstractievermogen, technisch inzicht en elektro-, meet- en regeltechnische en mechatronische vakkennis de beschikbare storingsgegevens grondig, legt verbanden tussen de verschillende storingen, beredeneert mogelijke oorzaken van het wisselend wel en niet optreden van een storing. Hij bepaalt de juiste metingen en controles. Hij trekt uit alle verkregen resultaten logische conclusies over (oorzaken van) storingen.	153
week 28		26	LB Dimensie Vitaal Burgerschap, Mentoraad en portfoliobegeleiding. Keuzedeel 2	LB	Portfoliobegeleiding/SLB. Afronden keuzedeel 2	2	Keuzeopdracht LB5. Afronden en inlevren keuzedeel 2	N.V.T.	159

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 29		27	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie P8-K1 Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen in het elektro-, meet- en regeltechnisch en mechatronisch deel van apparatuur, installaties en systemen	P8-K1-W3	Stelt het elektro-, meet- en regeltechnische of mechatronische deel van systemen af en regelt deze in	2	Opdracht 17	Op basis van zijn technisch inzicht en werktuigbouwkundige vakkennis vertaalt hij zorgvuldig de eisen van de opdrachtgever en de regelgeving naar uit te voeren handelingen en in te stellen parameters. Hij stemt zorgvuldig met de operator af welke testen doorlopen moeten worden. Hij zorgt dat hij (ook bij creatieve oplossingen) blijft voldoen aan geldende regels, procedures en bevoegdheden van zijn werkvergunning.	165
week 30		28	Nederlands en Rekenen	NL+RE	Nederlands lees en taalverzorging, Rekenen: Omgaan met kwantitatieve informatie	2	Oefenopdrachten	N.V.T.	171
			vakantie						

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
week 31		29	Het beroep van Technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie P8-K1 Lokaliseert en analyseert (de oorzaak van) complexe storingen in het elektro-, meet- en regeltechnisch en mechatronisch deel van apparatuur, installaties en systemen	P8-K1-W4	Begeleidt collega's	2	Opdracht 18	De technicus service en onderhoud elektrotechniek en instrumentatie geeft op een overtuigende en vakinhoudelijk deskundige manier aanwijzingen, instructies en opdrachten en maakt duidelijk hoe belangrijk het is dat deze worden opgevolgd. Hij legt werkzaamheden geduldig, duidelijk en voor de ander begrijpelijk uit en beantwoordt vragen van collega's op zijn vakgebied adequaat en schakelt daarbij mentaal voortdurend tussen verschillende lopende (deel)projecten.	177
week 32		30	Examen Nederlands	NL	Examen, lezen, schrijven en luisteren	1	N.V.T.	N.V.T.	181
week 33		31	Examen Rekenen	Rek	Examen	1	N.V.T.	N.V.T.	184
week 34		32	Herhaling vakleer en oefenexamen	Alle werkprocessen	Herhaling van alle t.b.v. het kennisexamen voorbereiding voor de mondelinge examens Nederlands	2	Afmaken opdrachten	N.V.T.	190
week 35		33	Herhaling vakleer en oefenexamen	Alle werkprocessen	Herhaling van alle t.b.v. het kennisexamen voorbereiding voor de mondelinge examens Nederlands	1	Afmaken opdrachten	N.V.T.	193

Datum	docent	Nr	Lesdag	Werkproces	Lesinhoud	Dagdelen (3 uur per dagdeel)	Opdracht	BPV opdracht	
			feestdag						
week 36		34	Examenvoorbereiding en examenopdracht maken	Alle werkprocessen	voorbereidingen en uitvoering proeve/examen BPV opdrachten	2	Examenopdracht: werkplanning	N.V.T.	199
week 37		35	Mentoraad en portfoliobegeleiding	NVT	Afsluiting Portfoliobegeleiding/SLB	1	Portfolio af	N.V.T.	202
week 38		36	Examens Nederlands mondeling	NL	Examen Spreken en gesprekken voeren	1		N.V.T.	205
week 39		37	Kennisexamen	Alle werkprocessen	Examen	1		N.V.T.	208
week 40		38	Proeve van bekwaamheid	Alle werkprocessen	Examen	1		N.V.T.	211